Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 202 (5493).
5 СЕНТЯБРЬ 1984 й.
ЧОРШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Тонгги газеталарда

3 сентябрь куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси; СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов СССРга расмий визит билан келган Финляндия мудофаа кучлари бош қўмондони генерал Я. Валтаненни қабул қилди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбатда ҳар иккала томонни қизиқтирувчи масалалар муҳокама қилинди.

Халқаро вазиятнинг, Европа шимолидаги аҳволнинг баъзи жиҳатлари, жумладан шу районда ядросиз зона вужудга келтириш тўғрисида фикрлашиб олинди.

Суҳбатда Қуролли Кучлар Бош штабининг бошлиғи — СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосари Совет Иттифоқи Маршали Н. В. Огарков, бошқа расмий кишилар иштирок этдилар.

РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Ҳиндистон (марксчи) Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Харкишен Сингх Суржит бошчилигидаги шу партия раҳбар ходимларининг бир группаси Ўзбекистонга келди.

Меҳмонлар В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалида, чинни заводида бўлдилар, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар.

Ҳинд коммунистларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева қабул қилди.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТДА КИТОБЛАР БАЙРАМИ

Очиқ китоб ва саккиз рақами Тошкентнинг кузги манзарасида акс этиб, бамисоли биринчи сентябрь байрами — Билим кунини давом эттирди. 4 сентябрь куни Ўзбекистон пойтахтида «Китоб — миллий маданиятларни ривожлантириш хизматида» шиори остида ўтказилаётган VIII Бутуниттифоқ китоб ярмаркаси бошланди.

Ярмаркага барча қардош республикалардан келтирилган 25 мингдан зиёд номдаги китоб ва брошюралар тақдим этилган. Бу ерда китоблар ўзларининг янги адресларини топадилар, янада кенг китобхонлар оммасининг дилига жо бўлиш учун мамлакатнинг турли томонларига йўл оладилар. Тошкент ярмаркасида қатнашаётган 290 та китоб савдоси ташкилотининг вакиллари бунинг учун қулай имконият яратиб қўйганлар. Байрамга қатнашиш учун ёзувчилар ва ноширлар, рассомлар ва шоирлар, асарни китоб ҳолига келтирадиган, уни узоқ ҳаёт йўлига жўнатадиган кишилар келишди.

Ярмарканинг бош павильони «Юбилей» саройига сиёсий, бадиий, илмий адабиёт, болалар ва ўсмирларга аталган адабиёт жойлаштирилди. КПСС XXVI съездининг қарорлари турмушга татбиқ этилаётганини, совет халқининг бутун дунёда тинчлик учун курашини тасвирловчи адабиёт унинг етакчи бўлимини ташкил этади.

Бутуниттифоқ улгуржи-чакана китоб ярмаркасини очиш маросимида Бутуниттифоқ «Союзкнига» давлат бирлашмасининг бошлиғи Г. П. Сафронов байрам қатнашчилари ва меҳмонларини табриклади.

Шу куни Алишер Навоий номли театр ёнидаги майдонда ташкил этилган китоб дўконлари атрофида ёзувчилар билан китобхонлар учрашишди. Китоб байрамини Ўзбекистон халқ ёзувчиси, республика Китобсеварлар жамияти правлениесининг раиси Назир Сафаров кириш нутқи сўзлаб очди.

Улуғ ўзбек шоири номидаги майдондан байрам шеърият бўстонига, — Пушкин, Горький, Ҳамзанинг, ўз ижоди билан инсоннинг порлоқ идеаллари учун курашга, пролетар интернационализмига ўргатадиган, неча-неча авлодларга улуғ билим дунёсини очиб берадиган адибларнинг қиёфаси бронза ва тошдан ясалган ҳиёбонга кўчди.

Ўзбекистон халқ шоири Туроб Тўла, шоира Гулчеҳра Нуруллаева, бошқа адиблар партияга, Ленинга, коммунизм бинокори бўлмиш совет кишисига, ажойиб юртимизга бағишланган илҳомбахш сатрларни байрамга туҳфа этдилар.

(ЎзТАГ).

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИГА — ЗАРБДОР СУРЪАТ

ЙИЛЛИК ПЛАН — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Шаҳримиз меҳнат коллективлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун ғайратга ғайрат қўшиб меҳнат қилишяпти. Меҳнат беллашувида коммунистлар, ишлаб чиқариш ветеранлари ва комсомол-ёшлар фаол иштирок этишяпти.

«Ташавтоматика» заводининг коммунистик меҳнат зарбдори С. Помогаев бошчилигидаги электр монтажчилар бригадаси пешқадамлар қаторида республикамиз шонли юбилейини йиллик планни муддатидан илгари адо этиш билан кутиб олиш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилган эди. Мазкур бригада ностандарт стендлар — рўзғор техникасини синовдан ўтказиш учун мўлжалланган ускуналар ишлаб чиқариладиган участкада меҳнат қилади. Иш вақтининг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланиш, ўзаро ёрдам, ишчиларнинг юксак маҳорати смена топшириқларини мунтазам ортиғи билан адо этиш имконини бермоқда.

* * *

СУРАТДА: коммунистик меҳнат зарбдори электр монтажчилар бригадасининг етакчиси Сергей Помогаев.

М. Нуриддинов фотоси.

«Ўроқ ва Болға» иттифоқига садоқат

ПАХТАКОРЛАРГА АТАЛГАН

«СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи пахта йиғим-терими мавсуми яқинлашиши муносабати билан «оқ олтин»ни қоп-қанорсиз ташиш имконини берадиган прицеплар ишлаб чиқаришни тобора жадаллаштирмоқдалар. Бу йил коллектив республикамиздаги ва Ўрта Осиёдаги пахтакор хўжаликларга жами 34 мингта прицеп, 26 минг трактор етказиб бериши керак. Шу кунгача заводда белгиланган топшириқлар муваффақиятли адо этиляпти. Август ойини тракторсозлар 17 минг 370 та трактор, 23 минг 700 тага яқин прицеп тайёрлаш билан якунлашяпти. Бу буюмларнинг анчагина қисми планга қўшимча ишлаб чиқарилган.

Корхонада 100 от кучли «МТЗ — 100» маркали тракторнинг дастлабки намунаси тайёрланди. У Қибрайдаги тажриба экспериментал базада давлат синовидан ўтказиляпти. Янги трактор ўзининг ўтмишдошидан бир қатор афзалликларга эга. Унинг кабинасида механизаторлар учун барча қулайликлар яратилган. 1985 йилнинг охирига бориб, янги «МТЗ-100» трактори конвейердан туширилади.

Шу кунларда тракторсозлар ўртасида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги шарафига давом этаётган мусобақада Леонид Недорезов бошлиқ комплекс узлуксиз бригада коллективи кўпчиликка намуна бўляпти. Бу бригада шаҳардаги илғор бригадалар билан биргаликда меҳнат унумдорлигини планга қўшимча 1 процент ўстириш ва маҳсулот таннархини 0,5 процент арзонлаштиришга ваъда берганди. Ташаббускорлар ўз ваъдаларини муваффақиятли адо этишаяпти.

РЕПОРТАЖ

КИТОБЛАР ХАЛҚ ХИЗМАТИДА

Шаҳримиздаги «Юбилей» спорт зали шу кунларда одатдагидан гавжум. Унга кираверишдаги йўлаклар қардош республикалар байроқлари ва китобни улуғловчи шиорлар билан безатилган. Бу ерда VIII Бутуниттифоқ улгуржи-чакана китоб ярмаркаси ўтказилмоқда.

— Шаҳримизга 300 га яқин китоб савдоси ташкилотининг 700 га яқин вакили меҳмон бўлиб келди, — дейди республика китоб савдоси бирлашмаси бошлиғи, ярмарка директори С. И. Йўлдошев. — Улар ўзлари билан иттифоқчи республикаларда ва марказий нашриётларда чоп этилган кўпгина китобларни олиб келишган. Ярмаркадан асосий мақсад ўзаро энг яхши нашрларни алмашиш, бу билан иттифоқимиз китобхонларининг талабини тўлароқ қондиришга эришишдир. Ярмарка давомида шаҳримизнинг марказий майдонларида китоб бозорлари очилади, ёзувчилар, нашриётлар ходимлари билан учрашувлар ўтказилади.

Спорт залининг кенг фойесига китоб жавонлари қатор қилиб қўйилган. Жавонлар тепасига эса нашриётлар ва китоб савдоси ташкилотларининг номлари ёзилган. «Москнига» деб ёзиб қўйилган жавонлар ёнига яқинлашамиз. Москва шаҳар китоб савдоси ахборот — библиография бўлимининг бошлиғи В. В. Шмелькова шундай ҳикоя қилади:

— Бу сафарги ярмарка Тошкентда ўтаётганидан жуда хурсандмиз. Чунки қадимий ва навқирон шаҳрингиз билан яқиндан танишиш имкониятига ҳам эга бўлдик. Биз 420 номдаги китоб олиб келдик. Улар орасида ижтимоий-сиёсий, илмий-техник, ўқув-педагогика, бадиий китоблар бор. Шунингдек, «Московский рабочий» нашриётида чоп этилган асарларни, 1200 номдаги ўзимизда мавжуд китоблар каталогини ҳам келтирганмиз. Ярмарка давомида қўшни республикалар китоб савдоси ташкилотлари билан кўпгина шартномалар тузамиз. Энг аввало маҳаллий нашриётларда чоп этилган СССР халқлари адабиёти намуналарини харид қилмоқчимиз. Шу билан бирга китоб магазинларимизнинг ихтисослашган бўлимлари ассортиментини ҳам янада бойитиш ниятидамиз.

Тошкент шаҳар китоб савдоси ташкилоти — «Ташкнига», шаҳримиздаги нашриётлар ҳам ўз маҳсулотларини намойишга қўйган. Жавонларга териб қўйилган турли тиллардаги ранг-баранг китоблар киши диққатини ўзига тортади.

— 200 дан ортиқ номдаги бадиий, ижтимоий-сиёсий, ўқув-педагогик, тасвирий санъатга оид китобни меҳмонларга тавсия қиляпмиз, — дейди «Ташкнига» товаршуноси Л. И. Куликова. — Ярмарканинг бошланиши чакки бўлмади. Тожикистонлик меҳмонлар билан 50 дан ортиқ номдаги китоблар юзасидан шартнома туздик. Ўз навбатида китобхонларимизни қизиқтирган нашрларни бошқа республикалар китоб савдоси ташкилотларидан харид қиламиз.

Ярмарка тўрт кун давом этади. Ҳеч шубҳасиз у катта маънавий бойлик бўлган китоб пропагандасига, мутолаа ихлосмандларининг эҳтиёжларини янада тўлароқ қондиришга хизмат қилади.

Н. МУҲАММАДИЕВ.

* * *

СУРАТЛАРДА: Бутуниттифоқ китоб ярмаркасида.

• Ўзбекистонда Совет — Иордания дўстлиги кунлари

Дўстлигимиз мустаҳкамланаверсин

ГАЗЕТАНИНГ ШУ СОНИГА ИНТЕРВЬЮ

Тошкентда Совет — Иордания дўстлиги кунлари катта муваффақият билан ўтмоқда. Ана шу кунларда иштирок этиш учун Иордания Хошимийлар қироллигининг делегацияси Ўзбекистонга келди. Делегацияга Иордания — Совет дўстлик жамиятининг президенти, қирол Ҳусайннинг шахсий маслаҳатчиси, сенат раиси Бахжат ат-Талхуни бошчилик қилмоқда.

Штатсиз мухбиримиз делегация раҳбари Бахжат ат-Талхуни билан учрашиб, ундан дўстлик кунлари доирасида ўтаётган тадбирлар, ана шу кунларнинг аҳамияти ҳақида, Ўзбекистон пойтахтидан олган таассуротлари ҳақида ҳикоя қилиб беришни сўради:

— Бизларни қадимги мустаҳкам дўстлик алоқалари боғлаб келади. Яқиндагина, шу йилнинг апрель ойида, мамлакатимизда Ўзбекистон ССР мисолида СССР кунлари ўтказилганда биз ўзбек дўстларимиз делегациясини Иорданияда хушнудлик билан кутиб олган эдик. Ана шу делегация дўстлик миссияси билан бизга ўзбек халқининг оташин саломини олиб келган эди. Делегацияни мамлакатимизнинг турли бурчакларида самимий кутиб олишди. Ўзбекистон делегациясининг Иорданияда бўлган кунлари халқларимиз ўртасидаги дўстликнинг чинакам байрамига айланиб кетди..

Биз шу кунларда, республикангиз ташкил этилганлигининг 60 йиллиги байрам қилинадиган йилда, Совет Ўзбекистонида меҳмон бўлиб турганимиздан бахтиёрмиз. Жуда қисқа муддат мобайнида Совет ҳокимияти ва Совет Иттифоқи халқларининг қардошларча ҳамдўстлиги туфайли улкан натижаларга эришибсиз.

Биз Иорданияда СССРнинг тинчликсевар ташқи сиёсатини қўллаб-қувватлаймиз, унинг ер юзида тинчлик барқарор бўлишига, бутун дунёда, шу жумладан Яқин Шарқда хавфсизлик ва ўзаро ишончга эришишга қаратилган кўп сонли ташаббусларини юксак қадрлаймиз. Сўнгги вақтларда Иорданияда мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасида дўстона алоқалар ўрнатилишига катта эътибор берилмоқда.

Ҳозирги Совет — Иордания дўстлиги кунлари ана шу интилишнинг бир кўринишидир. Мен билан бирга республикангизга Иорданиянинг таниқли жамоат ва сиёсий арбоблари: атроф-муҳитни муҳофаза этиш департаментининг директори, Ёрмуқ университетининг профессори Дурейд Аль-Мухасана; сенат аъзоси, «Ар-Рай» газетасининг бош редактори доктор Жома Хамад, араб хотин-қизлари жамиятининг бош секретари Эмилия Нафаа; черкес хайрия жамияти раисининг ўринбосари Тахсин Жумблатжи ва бошқалар ташриф буюришди. Биз ўзимиз билан Иордания тасвирий ва декоратив-амалий санъати виставкасини олиб келдик. Виставка Ўзбекистон Рассомлар союзининг ажойиб залида очилди. Делегациямиз аъзолари жамоатчилик, ишчилар ва студентлар билан учрашувларда Иордания ҳақида ҳикоя қилиб бердилар, лекциялар ўқидилар, ўзаро ахборотлар алмашилди, бошқа тадбирлар ўтказилди. Биз машҳур кўҳна ва абадий Самарқанд ва Бухоро шаҳарларига ҳам борамиз. Ўйлаймизки, учрашувларимиз халқларимиз ўртасидаги дўстликнинг янада мустаҳкамланишига хизмат қилади, биз совет халқининг маданият, фан, маориф, соғлиқни сақлаш, бошқа соҳалардаги муваффақияти билан кўпроқ хабардор бўламиз, ўзимиз тўғримизда ҳам кўпроқ ҳикоя қилиб беришга ҳаракат қиламиз.

Бизни ҳамма ерда жуда самимий ва хушнудлик билан кутиб олишмоқда. Қаерда бўлмайлик дўстларимизнинг бахтиёр, очиқ чеҳраларини, улкан ўзгаришларни кўряпмиз. Ўзбекистонда Иордания кунлари биринчи марта ўтказиляпти. Менинг эса Тошкентда иккинчи марта бўлишим. Шаҳрингизни 1969 йилда биринчи марта кўрганимда даҳшатли зилзила оқибатлари ҳали тўла тугатилмаган эди. Мана орадан ўн беш йил ўтди: Тошкентни, унинг марказини таниб бўлмайди — улуғвор бинолар, кенг ва равон кўчалар, проспектларга эга бўлган муҳташам шаҳар қад кўтарибди. Улар ҳар қандай пойтахтнинг безаги бўлиши мумкин. Бу ерда кўрган нарсаларимиз бизда унутилмас таассурот қолдиради, бизни 60 йил мобайнида республикангиз меҳнаткашлари эришган муваффақиятлар қувонтиради. Мен шонли сана муносабати билан делегациямиз аъзолари ҳамда Иордан халқи номидан ўзбек халқини қутлашни, дўстлигимиз бундан буён ҳам мустаҳкамланаверади, деб ишонч билдиришни истар эдим. Ўзбекистонда ажойиб кишилар яшаб, меҳнат қилишади. Дўстлик кунлари тугайди, аммо энг муҳими биз жуда кўп янги қадрдон дўстлар орттирамиз.

ҚИШЛОҚ МЕҲНАТЧИЛАРИ ҲУЗУРИДА

Ўзбекистонда Совет — Иордания дўстлиги кунлари ўтказилмоқда. Шу кунларнинг қатнашчилари 4 сентябрь куни қишлоқ меҳнатчиларининг меҳмони бўлишди. Сирдарё районидаги «Ленинград» колхозининг деҳқонлари уларни хушнудлик билан кутиб олдилар. Пахтакорлар уларга ўз ишлари ҳақида, қандай қилиб мўл «оқ олтин» ҳосили етиштиришга эришаётганликлари тўғрисида гапириб бердилар. Яқин Шарқдаги мамлакат вакиллари колхозчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитлари билан танишдилар, хўжаликнинг марказий қўрғонида, дала шийпонларида бўлдилар.

(ЎзТАГ).

Мусобақалар кундалиги

«Текстильшчик» спорт комплексининг гандбол майдонларидан бирига Ўзбекистон ва Грузия ўсмирлар терма командалари чиққанида гандболчи қизларимиз эришган натижа маълум эди. Улар белоруссиялик тенгдошлари билан дуранг ўйнашди — 27:27.

Грузиялик спортчилар майдон эгаларига жиддий қаршилик кўрсатишди. Дастлаб майдонда тенг кураш борди. Учрашувнинг иккинчи ярмида эса республикамиз вакиллари ташаббусни қўлга олиб чиройли ўйин кўрсатдилар. Бу қизиқарли учрашувда республикамиз ўқувчилар терма командаси 26:19 ҳисобида ғолиб чиқди.

Қолган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди:

ЎСМИРЛАР: Ленинград — Қирғизистон — 40:23, Эстония — Озарбайжон — 23:33, Қозоғистон — Арманистон — 34:31, РСФСР — Литва — 37:18, Москва — Туркманистон — 33:26, Белоруссия — Тожикистон — 45:10, Молдавия — Латвия — 26:20.

ҚИЗЛАР: Латвия — Қирғизистон — 30:20, Молдавия — Эстония — 28:17, Ленинград — Туркманистон — 29:20, Литва — Москва — 29:17, Қозоғистон — Тожикистон — 24:12, Украина — Озарбайжон — 22:19.

Бугун иккинчи тур учрашувлари бўлади.

ШУ КУННИНГ НАФАСИ

Бугун Тошкентда:

Қозоғистон граждан ҳаво флоти бошқармаси қишлоқ хўжалиги авиациясининг дастлабки ўттиз экипажи ҳамкасбларига ёрдам бериш учун Ўзбекистонга келди. Улар ўз ҳамкасблари билан бирга қисқа муддатда Тошкент областида ғўза дефолиациясини ўтказишлари лозим. Эслатиб ўтамиз, бу йил мамлакатимиз қардош республикаларининг 450 экипажи республикамиз пахтазорларига дефолиантлар билан ишлов беришда иштирок этади.

●

Республика Киночилар уйида «Ўзбектелефильм» студиясида суратга олинган «Бир умрлик рақс» фильмининг премьераси бўлади. Ушбу ҳужжатли лента СССР халқ артисти Галия Измайлованинг ижодий йўли ҳақида ҳикоя қилади.

●

Республика Композиторлар союзи халқ музика ижоди комиссиясининг йиғилишида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига бағишлаб яратилган янги музика асарлари муҳокамаси бўлади.

ОБ-ҲАВО

● Бугун эрталаб соат 11 да Тошкентда 24 даража иссиқ бўлди. Бугун кечаси 12—14, эртага кундузи 29—31 даража иссиқ бўлади.

● **Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига**

ВЕТЕРАНЛАР УЧРАШИШДИ

Фронтчи қуролдошларнинг учрашуви тез-тез бўлавермайди. Чунки улар бепоён Ватанимизнинг турли қишлоқ ва шаҳарларида яшашади. Шу боисдан ҳам улар кўп деганда йилда бир марта учрашадилар. Қуролдош дўстлар бир-бирларини кўрганларида жанг воқеаларини эсга олишади. Шу кундаги фаровон турмушлари ҳақида бир-бирларига мароқ билан сўзлашади.

Мухбиримиз Қизил байроқли Ленин орденли, II даражали Суворов орденли Новоукраина Хинган 7-механизациялашган корпус ветеранларининг учрашувида қатнашиб, бир неча дақиқаларни суратга олди. Тошкент фронт ветеранларини самимий кутиб олди. Бу учрашув уларнинг хотирасида абадий сақланиб қолади.

Т. Каримов тексти ва фотоси.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

Танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида

Ҳисобот докладида ҳам, музокарачиларнинг сўзларида ҳам камчилик ва нуқсонлар рўй-рост очиб ташланди. В. И. Ленин номли электрон-техника заводининг 11-цехида бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида тўғри таъкидлаб ўтилганидек, ишлаб чиқариш қувватларидан бўш фойдаланиляпти, ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш суръатлари паст, фонд қайтими камайиб кетган, меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръатлари суст, илмий-техника тараққиёти масалалари сусткашлик билан ҳал этилаяпти.

Хўш, нега шундай бўлган? Цех партия ташкилотининг бюроси, коммунист-раҳбарлар цехни ривожлантириш жараёнларини чуқур ва холисона таҳлил этишмаган, ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш масалаларини комплекс ҳал этишмаган. Коммунистлар эътиборини ҳал этилмаган масалалар ва нуқсонларга қаратишмаган. Мана шу сабабларга кўра товар маҳсулоти бўйича план бажарилмади. Шу жумладан, номенкулатура бўйича план ҳам бажарилмади. Меҳнат унумдорлиги ўтган йилга таққосланганда пасайиб кетди. Айни пайтда эса иш ҳақи бир мунча ошган.

Ўтган етти ойда ҳаммаси бўлиб ярим миллион сўмликдан зиёдроқ товар маҳсулоти кам ишлаб чиқарилган.

Тўғри, заводда айниқса хом ашё ва материал, ускуналар таъминотида муайян қийинчиликлар мавжуд. Шу сабабли ҳам йиғилишда моддий-техника таъминоти бўлими (А. Мильцев), бош директор ўринбосари С. Монамс шаънига кўплаб ҳаққоний эътирозлар билдирилди. Ишлаб чиқариш якунларининг пасайиб кетишига фақат булар гина сабабчи бўлгани йўқ, албатта...

11-цех коллективи илгарилари доимо социалистик мусобақанинг олдинги сафида борар, барча ташаббусларга «Лаббай» деб жавоб берарди. Бу ерда партия ташкилоти жанговар ва актив эди. Лоақал, ўтган йилни олиб кўрайлик. Цех бир неча бор заводнинг асосий цехлари ўртасидаги меҳнат беллашувида ғолиб чиқди. Лекин ҳисобот даврининг иккинчи ярмида аҳвол бутунлай ўзгарди. 1984 йилда ишлаб чиқариш ҳажмининг кескин камайиши барча асосий кўрсаткичлар бўйича планнинг бажарилмай қолишига сабаб бўлди. Коммунистлар цехдаги мавжуд аҳволни тузатиш учун нималар қилишди? Партия бюроси ўз олдига қўйилган вазифаларни бажаришга, коллективни қандай сафарбар этди? Партия бюроси секретари В. И. Лебезов, йиғилишда сўзга чиққан коммунистлар Г. Ведяева, Т. Голубова, В. Ермаков, Г. Родионов, Р. Топилскаялар шуни таъкидлаб ўтишдики, партия ташкилоти партия ички демократиясини янада ривожлантиришга, идеология ишларини такомиллаштириш масалаларига эътиборни қаратди. Партия бюроси ўз ишларини янада чуқурроқ планлаштирадиган бўлиб қолди, қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши устидан назоратни кучайтирди.

Бироқ, қилинган ишларни камситмаган ҳолда, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми талабларидан келиб чиқиб, цех партия ташкилоти ишига холисона баҳо берилди, асосан цех коллективи, умуман завод фаолиятидаги нуқсонларга, ҳал этилмаган проблемаларга эътибор қаратилди. Бугунги кунда ҳал қилиниши зарур бўлган муҳим масалалар ҳақида гап борди.

Корхонада муайян қийинчиликлар борлиги, хом ашё, материал, дастгоҳлар таъминотида проблемалар мавжудлигидан кўз юмиб бўлмайди, албатта.

Цех партия ташкилоти, коммунистлар мавжуд ички резервларни янада қатъийроқ излашлари мумкин эди-ку! Энг аввало, ҳар бир иш жойида юксак унумдорликни таъминлаш лозим. Коммунистлар билан ёнма-ён меҳнат интизомини бузувчилар, прогулчилар ҳам бор. Кадрлар қўнимсизлиги, айниқса ёшлар ўртасидаги қўнимсизлик ҳамон юқори. Ёш ишчиларнинг анчагина қисми бир-икки йил ишлаб кейин бўшаб кетмоқдалар. Ҳолбуки, В. И. Лебезов, В. Н. Грунина сингари тажрибали коммунистлар кўплаб ёш ишчиларни тарбиялашган, уларни маҳоратли ишчилар даражасига етказишган эди. Уларнинг иш тажрибаси эса бўш ёйилмоқда.

Меҳнатни ташкил этиш ва уни рағбатлантиришнинг бригада усули катта аҳамиятга эгадир. Цехда бу илғор усулга жами ишлаётганларнинг 75 проценти жалб этилган. Бу шак-шубҳасиз, яхши кўрсаткич ҳисобланади. Бироқ партия ташкилоти бригадаларда партиявий таъсирни кучайтириш, олдинда турган муҳим вазифаларни муваффақиятли бажаришда коммунистлар уларнинг ролини ошириш борасида барча ишларни қилаётгани йўқ. Бу ерда партия ташкилотчилари бўш иш олиб бормоқдалар. Барча бригадаларда ҳам белгиланган топшириқлар муваффақиятли бажариляпти, деб бўлмайди. Масалан, етти ойлик иш якунларига кўра 14 бригададан Г. Ведяева, Т. Гусева, К. Кольцова бошчилик қилаётган коллективлар план топшириқларини уддалай олмади. Цех партия ташкилоти бригадада ишлаётган коммунистларга талабчанликни ошириши зарур. Токи улар ишни аниқ ва бир маромда олиб боришда намуна бўлсинлар. Коммунист, цех бошлиғи Р. Топилскаяга бригадаларни буюм ва материаллар билан таъминлаш, ишлаб чиқаришни инженерлик жиҳатидан тайёрлаш, техник хизмат кўрсатиш ва дастгоҳларни ремонт қилиш масалаларини ўз вақтида ҳал этиш борасида талабчанликни ошириш зарур.

Партия ташкилоти энг яхши ишчилар, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари ҳисобига партия сафини тўлдириш учун алоҳида масъулдир. Шуни айтиш кифояки, цех партия ташкилоти ишнинг бу муҳим соҳасини ўз ҳолига ташлаб қўйган. Фактларга мурожаат қилайлик. Шу йил бошидан буён цехда биронта ҳам киши КПСС сафига қабул қилинмаган. Айниқса хотин-қизлар сафидан коммунистлар сони жуда кам. Коммунистлар сони камайиши натижасида қотишмалар участкасидаги партия группаси фаолияти тўхтади. Бригадаларда коммунистлар сони оз.

Ҳар бир партия ташкилоти ҳаётида партия йиғилишлари катта роль ўйнайди, албатта. 11-цех партия ташкилотида эса партия йиғилишларининг таъсирчанлигини ошириш учун жон куйдирилмаяпти. Кўпинча кун тартибига фақат ишлаб чиқариш масалалари киритиляпти. Партия йиғилишларида қабул қилинган қарорларнинг айрим бандлари ўзининг шакл ва мазмунига кўра худди маъмурият буйруғини эслатади. Тўғри, мавжуд рўй берган аҳвол — планни бажаришдаги қийинчиликлар туфайли коммунистларнинг ишлаб чиқариш масалалари билан кўпроқ машғул бўлишларини тушуниш мумкин. Бироқ шуни доимо ёдда тутиш кераккки, ҳар қандай масалани партия ташкилоти энг аввало коммунистлар масъулиятини ошириш, ҳал қилувчи участкаларда уларнинг етакчилик ролини кучайтириш, хўжалик масалаларини коллектив ўртасидаги ташкилотчилик ва сиёсий ишларини янада кучайтириш билан узвий боғлаб ҳал этиши керак. Йиғилишларда коммунистларнинг ҳисоботларини, уларнинг КПСС Устави талабларини ва ўз бурчларини қандай бажараётганликлари ҳақидаги ҳисоботларини тез-тез эшитиб туриш керак.

Ҳисобот-сайлов йиғилишида маъмурият фаолиятини назорат қилиш бўйича комиссия таъсирини ошириш масаласи ҳам жуда тўғри кўтарилди.

Йиғилиш мавжуд нуқсонларга барҳам беришга, коммунистларнинг етакчилик ролини оширишга қаратилган конкрет қарор қабул қилди.

Ҳисобот-сайлов йиғилиши ишида Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин қатнашди ва нутқ сўзлади.

Ҳ. ИКРОМОВ,
Ш. БОБОЖОНОВ.

Шаҳримиздаги бадиий буюмлар фабрикаси коллективи ўз зиммаларига олган йиллик план-топшириқларини муддатидан илгари адо этиш учун социалистик мусобақани тобора қизитиб меҳнат қилмоқда. Сиз суратда корхонанинг попоп цехи пешқадамларидан (чапдан-ўнгга) М. Убайдуллаева, Ф. Аҳмедова, З. Назаровалар ни кўриб турибсиз.

И. Шоноғомов фотоси.

• Турли касб эгалари

МЕҲНАТДА КАМОЛ ТОПГАН

Тўлаган Ғаниевни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида танимайдиганлар камдан-кам бўлса керак. Чунки, у мана 37 йилдирки, шу босмахонада ишлаб келмоқда. Т. Ғаниев ўзининг ишбилармонлиги, уддабуронлиги билан тенгқурлари сафида алоҳида ажралиб турарди. Ана шундай фазилатлари унга обрў келтира бошлади. Бўёқчи касби энг нозик касблардан ҳисобланади, унга ниҳоятда зийраклик, тезкорлик керак.

— Ўз касбимни жуда севаман. Чин дилдан ардоқлайман, — дейди Тўлаган ака биз билан суҳбатда. — Ишхона бу — иккинчи уйимиздир. Бу ерда биз меҳнат билан чиниқиб, Ватанимизнинг равнақига ўз ҳиссамизни қўшамиз. Касбнинг катта-кичиги бўлмайди. Кимки ўз касбини ардоқларкан, касби уни камолга, эл ардоғига етказади. Бу ҳеч кимга сир эмас.

Босмахонада ким билан суҳбатлашманг Тўлаган ака ҳақида самимий илиқ гапларни айтади. Унинг самимийлиги, дилкашлиги, одамохунлиги, ҳамкасбларига ғамхўрлиги, оғир вақтда ёрдамга келиши кишини ҳайратга солади.

37 йил мобайнида Тўлаган Ғаниев кўплаб шогирдлар тайёрлади. Абдураҳмон Ниёзмуҳамедов, Людмила Зайцева, Ғофир Нишонов каби шогирдлар ҳозир устозлари билан баб-баравар меҳнат қилишмоқда. Ҳамкасбларидан Валентина Букреева, Мария Курлакина, Маъруф Зуфаров, Юрий Алексеевлар ўзаро социалистик мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар.

Ҳ. ИНОҒОМОВ,
ишчи-мухбир.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ГА ХАТЛАР

ТРАМВАЙЛАР КУТДИРИБ ҚЎЙМОҚДА

Биз янги ТошМИ шаҳарчасида яшаймиз. Бу ерга асосан 15-трамвай қатнайди. Афсуски, биз ушбу маршрутда қатнайдиган ҳурматли ҳайдовчиларимиз хизматидан миннатдор эмасмиз. Трамвайлар шу бекатда гоҳи ярим соатлаб туриб қолишади. Ҳайдовчилардан сабабини сўрасак вақтимиз кўп дейишади. Бизда эса шу масала чатоқ — ҳамиша ишга шошиб юрамиз, вақтимиз зиқ.

Шу ўринда транспорт қатновини яхшилаш мақсадида билдирадиган таклифимиз ҳам йўқ эмас. Хусусан, 7 ва 16-маршрутдаги трамвайлар ҳам ТошМИ шаҳарчасигача қатнайдиган бўлса аҳвол яхшиланармиди деб ўйлаймиз.

Трамвай-троллейбус бошқармаси раҳбарлари бунга нима дейишаркин!

И. НИЁЗХЎЖАЕВ,
хизматчи.

СВЕТОФОРНИ КИМ ЎРНАТАДИ?

Юнусободдаги «Универсам» бекатидан то Ҳалқа йўлигача давом этган 7 та бекатдан иборат масофада биронта светофор йўқ. Ҳолбуки, Аҳмад Дониш кўчасининг ҳар икки томонида 246, 247, 12 ва 83-мактаблар ва 7 та болалар боғчалари жойлашган. Баъзан шамолдек елиб келаётган машиналар оқимининг тугашини кутиб, 15—20 минутлаб туриб қоламиз.

Ҳаммаси ҳам майли-я, аммо жажжи укачаларини етаклаб ва аравачаларда боғчадан олиб қайтадиган фарзандларимиздан хавотир олмай бўлмайди.

Н. УСМОНОВА,
хизматчи.

ҲАММАЛАРИ БИР ЁҚҚА

Партия ва ҳукуматимиз меҳнаткашларнинг турмуш шароитини яхшилаш, транспорт воситаларига бўлган талаб ва эҳтиёжларини қондириш борасида тинимсиз ғамхўрлик қилиб келмоқда. Натижада, транспорт қатнови йилдан-йилга яхшиланиб бормоқда. Аммо баъзи маршрутларда айрим ноқулайликлар ҳамон учраб туради.

Ўрта Осиё медицина педиатрия институтига шаҳарнинг турли чеккаларидан студентлар ва ўқитувчилар қатнайдилар. Бу ердан шаҳар марказига 19, 115 (тезюрар ва оддий) автобуслар қатнайди. Уларнинг ҳаммаси бир ерга — Коммунистик кўчасидаги автостанцияга боради. Мен ҳам кўпинча ишга Студентлар шаҳарчасидан қатнайман. Наҳотки бу ерга қатнайдиган автобусларнинг биронтасини шаҳарнинг бошқа марказий кўчаларидан юргизиш мумкин бўлмаса!!

Шу маршрутларни кўриб чиқиш вақти келмадимикин!

Д. СУЛТОНОВА,
Ўрта Осиё медицина педиатрия институти «Педиатр» газетаси ходими.

ҚАРОВСИЗ БЕКАТЛАР

Шаҳримизнинг 103, 131-автобус маршрутлари қатнов йўлидаги 1 ва 2-Кўприк бекатлари, шунингдек 2, 7, 14-маршрутларда қатновчи троллейбусларнинг Бешёғоч бозори бекатида соябон ва скамейкалар ўрнатилмаган. Ҳамшаҳарларимиз ушбу бекатларда гоҳо соатлаб тик туриб қолишмоқда.

Наҳотки, ушбу бекатларга керакли жиҳозларни ўрнатиб қўйиш шунчалик қийин бўлса!

А. ҲАСАНОВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

РЕДАКЦИЯДАН: ушбу маршрутдаги қаровсиз бекатлар ҳақида газетхонлардан кўплаб шикоят тушган. Октябрь ва Чилонзор районлари ободонлаштириш бошқармаси, шунингдек, шаҳар трамвай-троллейбус бошқармаси раҳбарлардан кўрсатилган нуқсонларни бартараф этиш юзасидан конкрет жавоблар кутамиз.

• Луқма

ТОМ БОШИДА ТОҒОРА...

Сарлавҳани ўқиб куляпсизми! Ҳа, ўша машҳур эртакдаги ашулани эслади гизми! Эртак эртакку-я, лекин бу ашулани хиргойи қиладиганлар ҳозир ҳам топилади. Йўғ-е, дейсизми! Асло ажабланманг. Мана тўрт йилдирки, Юнусобод массивининг Б—2 кварталидаги 6-уйда истиқомат қилувчилар ёғин-сочин бошланиши билан, тоғора, челакларни кўтаришиб, том бошида «хор» бўлиб ана шу қўшиқни куйлашади...

Аммо шундай «талант»ларни Киров районидаги биророта ташкилот тан олмаяпти. Бу ердагилар 1980 йилдан буён Киров район уй-жой эксплуатацияси ишлаб чиқариш трестининг 38-ЖЭКига қатнайверишиб, беш-олтидан ботинка йиртишди... Тўрт йилдан бери куйлашнинг ўзи бўладими... Кўпларнинг овози совуқда хириллаб қолди. Ва ниҳоят шу уйнинг 8-квартирасида яшовчи Абдужалол Абдураҳмонов редакцияга «арзнома» ёзиб юборибди.

Бир неча йил навбатда туриб, янги уйга — «дом»га кўчган кишининг қувончини тасаввур қилиш қийин эмас. Лекин янги уйга кўчиб кириб, хунобиошганлар ҳам топилади. Бундан 14 йил муқаддам биз тилга олган уйга кўчиб кирганларнинг кўпчилигининг «қон босими» кўтарилиб кетди. Мана ҳамон бу уйдагилар шундан буён эскини эмас, янги уйни ямаб эслари кетади...

Биз унинг аризасини қўллаб-қувватлаймиз. Нега деганда куз-қиш ҳадемай қиличини қайраб келяпти. Қиш ғамини ёзда еган маъқул. Агар 38-ЖЭК раҳбарлари уйнинг томини ўз вақтида ямаб бермасалар, «хор коллективи»даги яна бир неча «талант» эгалари сафдан чиқишлари мумкин.

Ҳа, дарвоқе, маълум бўлишича эрта баҳорда, ёғингарчиликлар бўлиб турган пайтда томдан тараша тушгандек, уй олдида қурувчилар пайдо бўлиб қолишибди. Улар наридан-бери «хўжа кўрсин»га подъездларда ўз «ашула»ларини айтишиб, жуфтакни ростлаб қолишибди. Афтидан бу уйдагилар шундай «талантли уста»ларнинг қадрига етишмаган кўринади.

Хуллас, бу уйдаги «хор коллективи»нинг ашуласини 38-ЖЭК, Киров район уй-жой эксплуатацияси ишлаб чиқариш тресги ва Киров район Совети ижроия комитетидаги раҳбарлар бир эшитиб кўрсалар ёмон бўлмасди...

Т. ТОШЕВ.

• «Тошкент оқшоми»да босилгандан кейин

НАЗОРАТ КУЧАЙТИРИЛДИ

Газетанинг шу йил июнь—июль сонларида «Меню ўзгаришсиз қолди», «Бозорда нега қиммат?», «Чайқовчиларга йўл берк!» рейд материаллари босилган эди. «Ташплодоовощ» улгуржи-чакана бирлашмасидан ушбу жавоб олинди.

«Рейд материаллари улгуржи-чакана савдо конторалари раҳбарлари, омбор ва база мудирлари иштирокидаги кенгайтирилган йиғилишда муҳокама этилди. Бирлашма ва унинг идораларига қарашли ташкилотлар, корхоналар адресига айтилган танқид тўғри. «Ташплодоовощ» бирлашмаси томонидан камчиликларни бартараф этиш ва полиз маҳсулотлари билан савдони яхшилаш бўйича конкрет чоралар кўрилмоқда.

Чилонзор улгуржи-чакана савдо конторасн 7-омбори мудири С. Жўраев конторанинг шу йил 23 июндаги 105-буйруғи билан Тошкент шаҳридан четга маҳсулот чиқарилишига йўл қўйганлиги учун вазифасидан четлатилди.

Киров районидаги Уста Ширин кўчасида жойлашган 12-павильон шу йил 20 июлда ишга тушган, ходимларга штат ажратилган. Айни кунда бирлашмада полиз маҳсулотлари ва картошка билан савдо қилишни яхшилаш борасида катта ишлар қилинмоқда. Маҳсулот сифатини текшириш кучайтирилган».

Ю. РАЖАБОВ,
«Ташплодоовощ» улгуржи-чакана бирлашмаси директори.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЧЕПЕЛЬ ЗАВОДИ

БУДАПЕШТ. Чепель машинасозлик заводининг меҳнаткашлари ВСИПнинг бўлажак XIII съезди шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг биринчи бандига: «Совет Иттифоқига маҳсулот етказиб бериш планини муддатидан илгари бажарамиз», — деб ёзиб қўйдилар. Улар ўз имкониятларини пухта чамалаб кўриб, жумладан ишлов берадиган бешта марказни роппа-роса бир ойдан кейин тайёрлаб бўлишга қарор қилдилар. Аввалига мана шу марказларни йил охиридагина СССРга жўнатиш планлаштирилган эди.

Биз мана шу илғор коллективдан бошқача қарорни кутмаган ҳам эдик, — деди ТАСС мухбири билан суҳбатда Чепель металлургия ва машинасозлик заводлари бирлашмаси партия комитетининг секретари Л. Киш. Венгрияда кенг авж олиб кетган съездолди социалистик мусобақаси давомида «Қизил Чепель»нинг бошқа корхоналари ҳам шундай мажбуриятлар қабул қилмоқда. Бунга ажабланмаса ҳам бўлади. Чунки маҳаллий корхоналарнинг ҳаммаси СССР билан қалин кооперация алоқалари боғлаган. Масалан, машинасозлик заводининг Совет Иттифоқига ҳар йили етказиб бераётган маҳсулоти 6 миллион сўмликни ташкил этмоқда. Чепелдаги ностандарт машина-ускуналар заводларининг меҳнаткашлари шу йилнинг ўзидаёқ Совет Иттифоқидаги шерикларига юздан кўпроқ кучли пресс жўнатдилар.

ОЛИМЛАР ҲИССАСИ

УЛАН-БАТОР. Монголия олимлари республика халқ хўжалигини ривожлантиришнинг актуал вазифаларини ҳал этишга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Ҳозирги еттинчи беш йиллик бошидан буён МХРнинг илмий ташкилотлари 2300 тадан кўпроқ ечим ва тавсияларни тақдим этдилар, уларнинг кўпчилиги ҳозирдаёқ ишлаб чиқаришга муваффақиятли жорий этилди. Бу аввалги бутун беш йилликдагига қараганда икки баравар кўпдир. Тармоқ илмий-тадқиқот институтлари коллективлари ёрдамида харидоргир моллар ва озиқ-овқат маҳсулотларининг 300 дан кўпроқ турининг сифати анча яхшиланди.

Монгол олимлари миллий экономиканинг бош тармоғи — қишлоқ хўжалиги соҳасидаги тадқиқотларни активлаштиришга алоҳида эътибор бермоқдалар. Олимлар янги сермаҳсул чорва зотларини, маҳаллий табиий иқлим шароитларига мослаштирилган ўнлаб қишлоқ хўжалик экинларининг навларини яратдилар. МХР мутахассислари кўпгина муҳим мавзуларни Совет Иттифоқидаги, бошқа қардош мамлакатлардаги ўз ҳамкасблари билан биргаликда ишлаб чиқмоқдалар.

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

ҚОБУЛ. Техникавий экинлар, айниқса пахта етиштиришни кўпайтириш АДР қишлоқ хўжалиги олдида турган муҳим вазифаларнинг биридир. Шу мақсадда давлат деҳқонлар учун қулай шароитларни яратмоқда. Бу йил уларга имтиёзли шартлар билан 16 минг тоннадан кўпроқ химиявий ўғит ва гербицид берилди. Пахтакорларни рағбатлантиришнинг янги формаси ҳам қўлланилмоқда: шу сермеҳнат экинни етиштиришга қўл урган кишиларга давлат экинзорларни обод қилишга чигит экилган ҳар бир жариб (0,2 гектар) ер учун 1500 афғоний миқдорида қарз берди. Ўтган йили «Оқ олтин»нинг харид нархлари яна анча оширилди. Бу тадбирлар мамлакатнинг кўпчилик вилоятларида ижобий натижа берди — ҳозир 70 минг гектар ерга пахта экилган бўлиб, бу аввалги йилларнинг кўрсаткичидан анча ортиқдир. АДР қишлоқ хўжалиги ва ер ислоҳоти министрлигининг чамаларига кўра, мўл ҳосил етиштирилиши кутилмоқда.

* * *

ДАМАШҚ. Сурия пойтахтида мактаб ёшидаги болаларнинг мажбурий таълими масалаларига бағишланган конференция ўз ишини тугаллади. Қабул қилинган қарорларда мактаб ёшидаги болаларни тайёрлашни яхшилаш мақсадида маориф министрлиги билан маҳаллий ҳокимият органлари, шунингдек турли жамоат ташкилотлари ўртасидаги ҳамкорликни кучайтириш зарурлиги таъкидланади.

Конференция қатнашчилари болалар меҳнатидан фойдаланишни тақиқловчи қонунларга сўзсиз риоя этиш ҳамда буни давлат сектори, шунингдек хусусий сектор корхоналарида назорат қилиб бориш муҳимлигини таъкидлаб ўтдилар. Мактаб ёшидаги барча болалар мактабларга бориши керак, дейилади конференция қарорларида.

Болаларнинг ҳаммасини ўқишга жалб этиш учун кўчманчи бадавийлар истиқомат қилаётган районларда махсус мактаблар қурилишини жадаллаштириш кўзда тутилмоқда.

* * *

ДЕҲЛИ. Пресс-Траст Оф Индиа агентлиги Панжоб штатининг бош шаҳри Чандигарҳдан Жамму ва Кашмир штатидаги Сринагар шаҳрига учиб кетаётган Ҳиндистон авиакомпаниясининг самолётини яқинда осмон қароқчиларидан бир группаси босиб олганлигини хабар қилди. Қароқчилар учувчини Покистонга учишга мажбур қилдилар. Ичида 90 дан кўпроқ пассажири ва экипажи бўлган олиб қочилган самолёт Лоҳур шаҳрида қўнди.

Шу билан 1984 йилда Ҳиндистоннинг самолёти иккинчи марта олиб қочилишидир.

* * *

ТРИПОЛИ. Яқинда Ливия пойтахтидаги турли корхоналар ишчи ва хизматчиларининг 90 оиласи шаҳарнинг янги микрорайонларидан бирида шинам квартиралар олди, тез орада эса бу ерда яна ливияликларнинг салкам 200 оиласи янги уйларга кўчиб ўтади.

Бугунги кунда мамлакатнинг деярли ҳар бир аҳоли пунктида янги қурилишлар бораётган кварталларни кўриш мумкин. Кейинги беш йил ичида Ливия меҳнаткашларининг қарийб учдан бир қисми уй-жой шароитларини яхшилаб олди. 1969 йилги революциядан кейин ўтган йиллар мобайнида ливияликлардан жами салкам бир миллион киши квартира олди.

Уй-жой қурилишига саноат ва қишлоқ хўжалигидан кейин энг кўп маблағ ажратилмоқда.

Чехословакия халқи фашистлар Германиясини тор-мор қилишда ҳал қилувчи роль ўйнаган совет халқи ва унинг шавкатли армиясидан ҳамиша чуқур миннатдордир.

Архивдан олинган ушбу суратда: Прага ўз халоскорларини кутламоқда. Совет қўшинларининг шаҳарга кириб келиши умумхалқ тантанасига айланиб кетди.

* * *

СУРАТДА: (ўнгда) Вашингтонда бошпанасизлар учун уй-жой берилишини талаб этувчи петицияга имзо тўплаш чоғида.

ТАСС фотоси.

БЕМАЗА ВА ЗАҲАРЛИГИ УЧУН

Нима учун қушлар ва ҳатто калтакесак ҳам ялтироқ қуртни емайди! Аниқланишича, у бемазалиги устига заҳарли ҳам экан.

АҚШнинг Бофорт шаҳридаги Денгиз биохимияси марказининг биохимиги ва директори Жозеф Бонавентур бу қуртни тажрибада синаб кўргач, одам ўзини акуладан ҳимоя қилиш учун бу ҳашоратдан фойдаланиши мумкинлигини айтди. Нега деганда ялтироқ қуртга акула ҳам йўламас экан.

Олим ҳавзадаги сувга ялтироқ қурт ширасидан аралаштирганида, Атлантика қиррабуруи акуласи бир неча минутдан кейин безовталаниб, акварнум деворига ўзини уриб юқорига чиқишга ҳаракат қилган ва озгина вақт ўтар-ўтмас қолдан кетиб нобуд бўлган.

БИРИНЧИ МИЛЛИЙ ФЕСТИВАЛЬ

Жазоирнинг Бежаия шаҳрида ватанпарварлик қўшиқларининг биринчи миллий фестивали ўтказилди. Унда мамлакатнинг турли областларидан келган таниқли хонандалар, созандалар ва хор коллективлари қатнашдилар.

Жазоир халқининг саккиз йиллик халоскорлик уруши давомида ватанпарвар партизанлар ёзган қўшиқлар, замонавий композиторларнинг асарлари фестиваль программасига киритилди.

Ашула байрамида бошқа араб мамлакатларидан келган вакиллар ҳозир бўлдилар. Байрам Жазоир халқининг француз мустамлакачиларига қарши кураши бошланганлигининг 30 йиллигига бағишланди.

СУЗИШ ҒОЛИБИ

Венгрияда мамлакатдан оқиб ўтадиган Балатон дарёсини у қирғоғидан бу қирғоғигача сузиб ўтиш бўйича анъанавий мусобақа ўтказилди.

Балатон дарёсининг 7 километрлик кенглиқдаги жойидан 1200 ҳаваскор сузиб ўтишда қатнашди. Бу масофани 3 соату 5 минут ичида сузиб ўтган ёш венгер врачи А. Модьеши ғолиб чиқди. У шундай мусобақада еттинчи марта қатнашиб ҳар гал ғолибликни қўлдан бермай келмоқда.

БАҲАЙБАТ СТУЛ

Францияда улкан буюмлар фестивали ўтказиб турилади. Ҳаммани ҳайратда қолдириш ва ғолиб чиқиш учун нималар қилинмайди дейсиз!

Бу мамлакатда баландлиги 12 метру 10 сантиметр бўлган баҳайбат стул ясалди. Стул юзаси 25 квадрат метрга тенг бўлиб, унга бир йўла 150 киши сиғади.

КЕСКИН СОЦИАЛ ПРОБЛЕМА

Уй-жойларнинг камлиги Австриянинг энг кескин социал проблемаларидан бири бўлиб қолмоқда. «Фолькситимме» газетасида эълон қилинган маълумотларга кўра, Каринтия ўлкасидагина минг-минглаб киши бошпанасиз қолган. Айни вақтда бу ўлкада бўм-бўш ётган 20 мингдан ортиқ квартира бор. Аммо квартира ҳақи жуда ошириб юборилганлиги учун австриялик оддий киши улардан фойдалана олмайди.

Мамлакатнинг ҳамма қисмида ҳам аҳвол шундай. Ҳаддан ташқари кўп квартира ҳақини ундириб олаётган уй эгаларининг бебошлиги натижасида кўп меҳнаткашлар оддий санитария нормаларига ҳам тўғри келмайдиган квартираларда истиқомат қилмоқдалар. «Нойе Кронен — Цайтунг» газетасида босилган маълумотларда айтилишича, ўтган йили австрияликлардан қарийб 750 минг киши яшаш учун мутлақо яроқсиз бўлган шароитда азоб чекиб кун кечиришга мажбур бўлган.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

• Газетхон илтимоси

Куз кунларида...

Ҳурматли редакция! Куз фаслида ҳаво ўзгариши билан баъзи хасталиклар қайталанади, одам безовта бўлади. Шундай пайтда саломатликни яхши сақлаш учун нималарга эътибор бериш керак!

М. БАШИРОВ,
«Ташсельмаш» заводининг ишчиси.

Куз фаслининг ўзига хос файзи-таровати, латофати, кўркамлиги, шу билан бирга ўзига хос инжиқликлари ҳам бор. Бу фаслда бутун мавжудот, шу жумладан одамлар ҳам она табиатнинг инъомларидан, турли-туман ноз-неъматларидан баҳраманд бўлиб, кузнинг дори-дармонга бой ҳавосидан нафас олиб саломатликларини яхшилашмоқда.

Куз кунларида баъзан об-ҳаво кескин ўзгариб, кўпчилик кишиларни безовта қилиб қўяди. Кўкка булут чиқиши юрак қон-томир, нафас қисиши ҳамда бод касалликлари билан оғриган беморлар учун ноқулайликлар келтириб чиқаради. Юрак қон-томир хасталиклари билан оғриган кишиларда юрак қисиши, юрак санчиғи каби ҳолатлар безовта қилса, бод билан оғриган кишилар бўғинида кучли оғриқлар пайдо бўлади. Текширишларнинг кўрсатишича, куздаги ўзгаришлар, яъни ер магнит майдони ва электр потенциали, қуёшнинг активлиги ҳамда ҳаво босимининг ўзгариши жисмоний чиниқмаган, айниқса, юрак қон-томирлари, нафас аъзолари етишмовчилиги ва бод билан оғриган беморларни безовта қилади.

Куз фаслида кўпинча томоқ оғриғи — ангина безовта қилади. Бу хасталик юқумли бўлиб, кўпроқ ёшлар орасида учрайди. Санитария-гигиена қоидаларига риоя қилмайдиган, жисмоний меҳнат ва спортга қизиқмайдиган кишиларда бу касаллик бот-бот юз бериб туради. Чунки жисмоний чиниқмаган киши об-ҳаво ноқулайликларига бардош беролмайди. Совуқ сув ичганда оғиз бўшлиғидаги безлар тез яллиғланади. Натижада ангина касаллиги бошланади. Бунда тана ҳарорати ошади, овқат ютуми қийинлашади, қуруқ йўтал бошланади. Натижада, бемордаги микроблар бошқаларнинг ҳам шу юқумли касаллик билан оғришига сабаб бўлади. Агар бемор ўз вақтида даволанса, касаллик асоратсиз ўтиб кетади. Борди-ю, бемор тўғри ва ўз вақтида даволанмаса, бу сурункали хасталикка айланади. Оқибатда асаб шамоллаши, ўрта қулоқ яллиғланиши бошланади. Ҳатто, буйрак, ўпка касалликлари ҳам келиб чиқади. Бу асоратлар ичида энг оғири ва энг ҳавфлиси ревматизм касаллигидир. Ангина касаллиги билан бир неча бор оғриган беморларда ревматизм бошланади.

Ревматизм организмнинг умумий касаллиги бўлиб, у одамнинг деярли ҳамма аъзоларига зарар етказади. Аввало, юрак ва қон-томирлари зарарланади. Ревматизм қайси органни зарарлантирар экан, шунга қараб бўғин ревматизми, асаб системаси ревматизми, мускуллар ревматизми, юрак ревматизми бошланади. Булар ичида энг хавфлиси — юрак ревматизмидир. Юрак ревматизмининг асосий сабабчиси ҳам ангина касаллигидир. Ангина билан оғриганларнинг жуда кўпчилиги ревматизм касаллигига учрайди. Ревматизм ангинанинг 10—14 кунида ёки кейинги қайталанишидан бошланади. Дастлаб бўғинларда оғриқ пайдо бўлади. Бўғин шишиб, тана ҳарорати 37—38 даражага кўтарилади. Бир-икки кундан кейин ҳарорат кўтарилиб, бемор ётиб қолади. Ревматизмнинг енгил формаси икки-уч ҳафтада ўтиб кетади. Оғир формаси уч-олти ой, ҳатто ундан кўпга ҳам чўзилиб кетади. Шунга кўра чиниққан одам куз фаслида ангина каби хасталик ва унинг асорати — ревматизм билан оғримайди.

Салқин куз фаслида тўғри овқатланиш, шахсий ва умумий гигиена қоидаларига қатъий риоя қилиш керак. Овқатланишда мева ва сабзавотлардан, турли ноз-неъматлардан баҳраманд бўлиш керак. Бир юзу уч ёшга кирган Қобил ота Файзиевнинг айтишича, узоқ умрнинг сири анор шарбатида эмиш. Аъзои-танамизнинг дори-дармони карсиллаб пишган узумларда экани сир эмас. Буюк ҳаким Абу Али ибн Сино юрак касалликлари (стенокардия)га сабзи уруғидан тайёрланган дамлама (давкарин) шифо бўлишини «Тиб қонунлари» асарида батафсил ёзган.

Бодринг, помидор, булғор қалампири, карам, бақлажон, шолғом, лавлаги каби сабзавотлар, олма, ўрик, шафтоли, нок, узум каби ноз-неъматлар танга дармондир.

Сурункали кечадиган меъда, тери, ичак хасталикларига шифокорлар парҳез таоми—ошқовоқдан тайёрланган таомларни тавсия қиладилар. Чунки кузда етилиб пишган ошқовоқ таркибида витаминлар, микроэлементлар ва қанд моддалари кўп бўлиб, меда-ичак шамоллаши ҳолатида кечадиган касалликларни даволашда ижобий натижа беради.

Жисмоний тарбия билан шуғулланиш, сув, ҳаво ва қуёш нурида тобланиш одамни тетик ва бардам қилади. Бадан, кийим-бош, айниқса ички кийимлар озода бўлиши, куз об-ҳавосига мос кийиниш саломатлик гаровидир.

О. АЗИЗХЎЖАЕВ,
медицина фанлари кандидати.

• ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

«АФҒОН РЕПОРТАЖИ»

Ҳамза номидаги Ленин орденли Ўзбек Давлат академик драма театри коллективи тайёрлаган янги спектакль ана шундай номланган. А. Проханов ва Л. Герчиковлар асари асосида Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Баҳодир Йўлдошев саҳналаштирган бу спектакль қўшни афғон халқининг янги ҳаёт йўлидаги кураши ва жасорати ҳақида ҳикоя қилади. Асарни рус тилидан Машраб Бобоев таржима қилган.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига бағишланган янги спектакль премьераси муваффақиятли ўтди. Томошабинлар жўшқин воқеаларга бой, долзарб мавзудаги бу саҳна асарини қизғин кутиб олдилар.

Спектаклдаги асосий ролларни Ўзбекистон ССР халқ артисти Т. Орипов, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Т. Каримов, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Т. Мўминов ва бошқалар ижро этишган. Саҳна безакларини Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, СССР Давлат мукофоти лауреати Георгий Брим ишлаган.

* * *

СУРАТДА: «Афғон репортажи» спектаклидан бир саҳна.

К. Ромеев фотоси.

СЎНГГИ ТО КОЛОНКА

● «ШКОДА» АВТОМОБИЛИ КЛУБИ

Жаҳонда социалистик мамлакатлар автомобиль фирмаларининг маҳсулотлари довруғи йил сайин ошиб боряпти. Венгриянинг «Икарус» фирмаси автобуслари ер юзининг тўрт қитъаси шаҳарларидаги кўчалар бўйлаб пассажирларни манзилга элтаётганлиги ҳақида «Интеркурьер» бир неча марта хабар берди. Чехословакиянинг «Шкода» бирлашмаси автомобилсозлари ҳам ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатиб ишлашяпти. Уларнинг олтин қўллари билан яратилаётган машиналарни кўпгина хорижий мамлакат автоҳаваскорлари зўр иштиёқ билан сотиб олмоқдалар. Жумладан, биргина Бельгия йўллари бўйлаб бир неча ўн минг «Шкода»лар ғизиллаб юрибди. Бельгияда ана шу маркали машиналарнинг мухлислари айниқса кўп: яқинда бу ерда «Шкода» автомобили дўстлари клуби» ташкил этилди.

● ТАБИАТНИНГ ЭҲСОНИНИ ҚАРАНГ

Италиялик пармаловчилар ҳайратга тушиб қолишди. Ферар шаҳри яқинидаги жой пармаланаётганида нефть ўрнига иссиқ сув отилиб чиқди.

Маҳаллий аҳоли табиатнинг бу эҳсонидан жуда мамнун. Италияда хоналарни иситиш нархи ошган бир пайтда тайёр иссиқ сувнинг топилиши айни кўнгилдаги иш бўлди-да!

● ЮК МАШИНАСИ — ҲАВОДА

Яқинда Ғарбий Германиядаги Билефель шаҳри автомобиль компанияси эгалари харидорлар учун юк ташувчи машинани ҳавога учириб реклама қилдилар. Пропан билан тўлдирилган газ горелкаси машинага ўрнатилди. Ҳаво тўлдирилган бу камера машина кузови ўрнини эгаллади. Ўн минут ичида оғир юк машинаси ҳавога кўтарилди. Газ тўлдирилган баллонлар бир ярим соатгача автомобилни ҳавода кўтариб туриши мумкин, деб ёзади «Штерн» журнали.

● МУЗИКАДА НИМА АЙБ!

Лос-Анжелеслик (АҚШ) музика профессори П. Чайхер «Пиво симфонияси»ни яратди. У пиво қуйилаётган пайтдаги шовуллаган товушдан иборатдир. Композиторнинг таъкидлашича, танлаб олинган ҳамма товушлар ёқимли куй яратиши мумкин.

Лекин танқидчилар бу хусусда бошқача фикрда: уларнинг айтишича профессор музикага нисбатан пиво масаласини нозикроқ тушунар экан...

● ҚИММАТГА ТУШДИ

Англиядаги пиво компанияларидан бири чоп этадиган «Гиннесснинг рекордлар китоби»га киритилган минглаб бетайин ва бемаза ютуқлар қаторига инглиз Жорж Мекан қўйган рекорд ҳам киритилиши аниқ бўлиб қолди. Мекан Америка қитъасининг жанубидан шимолигача бўлган 12 минг километр йўлни 7 йил ичида пиёда босиб ўтди. Бу билан у «ғалати рекорд» қўйди. Аввало, ишсиз қолди. Сайёҳнинг рафиқаси ва икки боласи 7 йил мобайнида фақирона яшашди. Бу нохушликлар устига яна бир воқеа қўшилди: Жорж Меканнинг йўл хотираларининг ягона қўлёзмасини америкалик бир нашриётчи олиб қаёққадир ғойиб бўлган.

● ТЕЛЕФОН ҲАҚИ ТЎЛАНМАГАН ЭДИ...

Италиянинг йирик шаҳарларидан бири — Неаполь шаҳри мэрлигининг чиновниклари бир ҳафта мобайнида телефонсиз ишлашга мажбур бўлдилар. Шаҳар маъмурлари телефон станциясидан бир неча миллион лир қарздор бўлиб қолдилар. Ана шу қарзни қандай бўлмасин ундиришни ўйлаган телефон компанияси мэрликнинг барча телефонларини узиб қўйишдан бошқа чора тополмади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ Холис хизмат бюроси

ҲАЁТ БАҒИШЛАШДИ

Мен оғир хасталаниб, Абу Али ибн Сино номли 1-шаҳар клиник касалхонасига ётдим. Очиқ гап, ҳаётдан умидим қолмаган эди. Лекин орадан икки-уч кун ўтгач ўзимга келиб, соғая бошладим. Касалхонада қўли енгил, ширинсухан врачлар ишлашар экан. Улар мени ҳам дори-дармон билан, ҳам юракка далда берадиган хушмуомала, яхши сўзлари билан ҳам даволашди.

Касалхонада ҳамма беморлар Муҳаббат Қулабдуллаева, Аллома Хожишарипова, Муҳаббат Азизова, Машкура Каримова, Шаҳодат Иброҳимова, Раяхон Очилова каби ширинсухан, сидқидил ва фидокор шифокорлардан беҳад миннатдор бўлишмоқда. Ҳаёт бағишлаётган бу шифокорларга раҳмат ва тасаннолар айтаман.

У. ҒАЙБУЛЛАЕВА,
меҳнат ветерани.

ФИДОКОР ШИФОКОРЛАР

Биз ўқитувчи бўлиб ишлаганмиз, меҳнат ветеранларимиз. Шу йил июль ойида қаттиқ тобимиз бўлмай Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг Семашко номли курортология ва физиотерапия илмий текшириш институтига даволанишга бордик. Қон босими хасталиги бизни қаттиқ қийнарди. Бу ерда ажойиб врачлар ишлашар экан. Институт директори Н. Мажидов, медицина фанлари кандидати Т. Орипов, кардиология бўлимининг терапевти М. Обидова, медицина фанлари кандидати Г. Содиқова, Т. Иброҳимова, Р. Ашурова, Р. Алласова, Т. А. Пир, Н. Шарипова, Т. Шединская, Н. М. Дроздова ва бошқа ўнлаб шифокорларга сидқидил меҳнатлари учун офаринлар айтамиз. Улар хушмуомаласи, ширин забони, моҳир шифокорлиги, ўз касбини севган ва улуғлаган фидокор кишилар экан.

Биз даволаниб оиламизга қайтарканмиз, чин юракдан шундай дедик:

— Азиз шифокорлар, фидокорона меҳнатингиз, яхши муолажангиз учун раҳмат!

Ж. МУЗАФФАРОВ,
Т. ОРТИҚОВА,

Жиззах шаҳар, Наримонов кўчасида истиқомат қилувчи меҳнат ветеранлари.

НОМИ БОРУ, ЎЗИ ЙЎҚ...

Суварак касаллик тарқатувчи хавфли ҳашарот эканлиги маълум. Ҳозирда бу мавжудод бизнинг уйимизда шунчалик кўпайиб кетганки, уларни бирор амал билан йўқотишнинг иложи йўқ. Кимиявий препаратларни қўллашдан чўчиймиз, чунки уйда ёш болалар бор.

Матбуотда суварак кушандаси сифатида, айни бир вақтнинг ўзида одам учун мутлақ безарар бўлган «Мойчечак гули» ҳақида маълумотлар келтирилган эди. Мен, мана икки йил бўляптики, бу беозор препаратни қидириб сарсонман, оёғим етган бирорта дорихонадан тополмадим. Чилонзордаги 4, 5-аптекаларида бўлиб, улардан «Мойчечак гули» сўрасам елка қисишади. Аптекаларда мавжуд бўлган «Справкалар столи» ходимлари эса: «Бу нарса аптекаларда йўқ, эҳтимол хўжалик магазинларида сотилса керак», дейдилар. Қизиқ, Тошкент шаҳар дорихоналар бошқармаси бунга нима дейди, «мойчечак гули» дорими ёки хўжалик молими?!

И. ҒОЗИЕВ,

Чилонзор районида истиқомат қилувчи шахсий пенсионер.

Ўғил хоҳлайсизми ёки қизми?

Баъзи оилалар яқинда америкалик врач Р. Эрикссон ишлаб чиққан усулдан фойдаланиб, ўзлари истаган жинсдаги фарзанд кўришга муваффақ бўлдилар. Мазкур усул тарафдорлари шуни ҳам таъкидлашмоқдаки, бу усул туғма нуқсонли болалар туғилишини камайтиради. Аммо фарзанд жинсини танлаб олиш имконияти бир қатор жиддий ахлоқий, демографик ва социал проблемаларни келтириб чиқариши мумкин.

Р. ЛАЙОНС,
«Интернэшил геральд трибюн», Париж.

Мичиган штатидаги Масон деган жойда яшовчи Чарльз ва Мерилин Кокслар оиласида бундан уч йил илгари қиз туғилган эди, улар яна бир фарзанд кўрмоқчи бўлишди. Бу — ўғил бола бўлиши керак эди...

Калифорния штатидаги Конкорд шаҳрида яшовчи Девид Делафин оиласи ҳам шундай истак билдирди. Улар ҳам ўғил кўришни орзу қилишарди.

Филадельфияда яшовчи Сьюзан Фредерикс билан унинг эри иккита ўғиллари бўлгани учун, навбатда қиз кўришга аҳд қилишди.

Ҳар уччала ҳолда бу оилалар янги усулдан фойдаланишди ва истаган жинсдаги фарзанд туғилди.

Бу усул ҳали тўла текширишдан ўтгани йўқ, зотан баъзи мутахассислар бу хусусда шубҳа билдиришмоқда. Бироқ, мазкур усулдан фойдаланилган 250 ҳодиса тадқиқ қилинганида, тасодифни кутиб ўтирганга қараганда исталган жинсдаги фарзанд кўриш эҳтимоли 50 процент кўп бўлганини кўрсатди. Ҳозирги вақтда туғилаётган ҳар 106 ўғил болага 100 қиз тўғри келаётган бўлса, янги усулдан фойдаланиш ўғил бола туғилиш имкониятини 75 процентга етказди.

Бу усулни репродуктив физиология бўйича мутахассис доктор Роналд Эрикссон ишлаб чиқди.

Лабораторияда эрнинг сперматозоидлари махсус суюқликда ювилади ва аввал биринчи, сўнгра эса, иккинчи шиша идишдан ўтказилади. Бу идишлар деворига одамнинг қон зардобидан олинган, ёпишқоқлиги ортиб борадиган альбумин сурилган бўлади.

Таркибида У-хромосоми бўлган эркаклик жинси генларини ташиб юрувчи сперма ҳужайралари таркибида Х-хромосом сақловчи сперматозоидларга қараганда оғирроқ, кучлироқ бўлади ва тезроқ ҳаракат қилади. Уруғланиш натижасида эркак жинсли ҳомила вужудга келиши учун У-хромосоми бўлиши шарт экани сабабли У-сперматозоидларни концентрацияси сунъий равишда оширилса, ўғил бола туғилиши имконияти ошади.

Сперматозоидлар иккинчи идишнинг қуйи қисмига сирғалиб тушгандан кейин улар идишдаги суюқликдан ажратиб олинади, концентрацияси оширилади ва овуляция (ҳайз)дан кейин бир оз вақт ўтгач бачадон бўйин қисмига юборилади.

Қиз туғилиши имкониятини ошириш усули мураккаброқ. Бу усул Х-хромосомани ажратиб олишнигина эмас, балки кломифенцитрат дорисидан фойдаланишни ҳам ўз ичига олади. Бу дори, бир томондан, овуляцияга сабаб бўлади, иккинчи томондан эса ҳозирча маълум бўлмаган сабабга кўра, ҳомиланинг қиз бўлиши имкониятини оширади. Эрикссоннинг гапига қараганда, ана шу процедура вақтида етилмаган ёки бирор иллати бўлган сперматозоидлар тамомила қирилиб кетади. Натижада бола ташлаш, жисмоний ва ақлий жиҳатдан нуқсонли болаларнинг туғилиш хавфи камаяди. Бундан ташқари, мазкур усулдан олигоспермия (спермалар сийраклиги) касалига чалинган эркакларнинг сперматозоидлари концентрациясини ошириш учун фойдаланиш мумкин.

Бу усул тобора кенг фойдаланилган сари, бундай тажрибанинг оқибатлари ҳақида кўплаб саволлар туғилмоқда.

Мазкур усулдан фойдаланаётган кўпчилик оилалар ўғил туғилишини истаётганликлари сабабли, янги усул кенг тарқалганида миллий кўламда жинслар нисбатини ўзгартириб юбормайдими?

Агар ушбу усул лоақал назарий жиҳатдан қизлар туғилишини камайтиришга олиб борганида, аҳоли зич яшайдиган мамлакатларда оилани планлаштириш имкониятини вужудга келтирмайдими?

Мазкур усул тарафдорлари ўйлаганидек, янги усул жинс билан боғлиқ генетик касалликлардан холи бўлган болаларнинг туғилиши учун имконият яратар экан, гемофилия сингари дардларга чалинган беморларни камайтиришга ёрдам берар экан, бутун аҳоли учун қулай бўлмайдими?

Йель медицина мактабининг генетика профессори Морис Ж. Маони жинсларни танлаш усулининг аҳамияти хусусида шубҳа билдиради. У спермани танлаш тамомила хавфсиз эканлиги исботланмаганини айтади. У мазкур усулдан фойдаланганда соғлом болалар туғилиши ҳақидаги даъво фақат 250 бола туғилганига асослана олмаслигини таъкидлайди.

«Мен одамлардан мазкур усулдан фойдаланиш имконияти бўлса ундан фойдаланармидингиз, деб сўраганимда, уларнинг деярли чорак қисми фойдаланар эдик, деб айтишди, — дейди социолог Н. Чико. — Сўнгра мен ана шу группадаги одамлардан қандай жинсдаги фарзандни истайсиз, деб сўрадим. Аёлларнинг 91 проценти ва эркакларнинг 94 проценти биринчи фарзанд ўғил бўлишини афзал кўришларини айтишди».

Медицина мутахассисларининг таъкидлашича, ушбу усулдан фойдаланишнинг энг яхши жиҳати — туғма нуқсонли болалар сонининг камайиши бўлади. Ҳозир жинсга боғлиқ камида 200 хил генетик касаллик аниқланган. Маълумотларга қараганда, АҚШнинг ўзида бундай касалликлар йилига неча минглаб чақалоқларнинг нобуд бўлишига сабаб бўлмоқда.

(«За рубежом»дан).

КЕРОСИН СЎРАБ... ДОРИХОНАГА

Бундан 130 йил аввал Львовдаги фармацевтлар дорихонада илк бор нефтдан керосин ажратиб олгандилар. Уларнинг буюртмасига биноан львовлик тунукачи шу ёнилғида ишлайдиган лампа тайёрлаб берган эди.

Аввалги чироқларда ишлатилган ёғ нурсиз ёнар ва портлаш хавфи бўлган газ чиқарарди. Львовлик дори тайёрловчилар нефтни сульфат кислотаси билан тозалаб яраларни даволашда фойдаланмоқчи бўлганларида кўққисдан керосин ҳосил бўлди. Ўшанда жарроҳлар керосин лампа ёқиб ўтказган тунги операция керосин чироқ хавфсиз бўлишидан ташқари озодалигини ҳам исбот қилди.

(ТАСС).

„ТО" спорт ҳафтаси

Тошкент—Олмаота шахмат матчи

29 августда газетамизда сиртқи «Дўстлик матчи»нинг ҳар икки тахтасида олмаоталик шахмат мухлисларининг юришлари эълон қилинган эди. Улар ўзлари оқ доналар билан ўйнаётган биринчи тахтада навбатдаги — ўн тўртинчи юришни эълон қилишди e5:f6, иккинчи тахтада эса газетхонларимизнинг Cc1—d2 юришига о—о—о (рокировка) билан жавоб беришган эди.

Газетхонлардан тошкентликлар оқ доналарда ўйнаётган иккинчи тахтадаги навбатдаги — ўн бешинчи юришни таклиф этиш, биринчи тахтада эса олмаоталикларнинг e5:f6 юришига қандай жавоб бериш ҳақида фикр билдиришни сўраган эдик.

Редакция шахмат мухлисларидан кўплаб таклифлар ёзилган хат олди. 20 газетхон таклифини телефон орқали хабар қилди. Уларнинг кўпчилиги биринчи тахтада олмаоталикларнинг ўн тўртинчи юришига Лf8:f6 билан жавоб беришни, иккинчи тахтада эса ўн бешинчи юришни о—о—о тарзида бўлишини таклиф этишган. Жумладан Ж. Шокиров, Б. Долимов, Ф. Қорабоев, Б. Офицеров, Г. Юсупов, К. Кирясов, И. Зокиров, И. Мусаев ва бошқалар шундай таклиф билдирганлар. Бу юришлар тўғри деб топилди ва олмаоталик шахмат мухлисларига маълум қилинди.

Энди ҳар икки тахтада қилинган юришларни эслатиб ўтамиз. Биринчи тахтада: 1. e4e5, 2. Кc3 Кf6, 3. f4d5, 4. fеК:e4, 5. d3 Кc3, 6. вcd4. 7. Кf3 Кc6. 8. Ce2 Cc5 9. Cg5 Фd5 10. c4 Cв4 11. Крf2 Фc5 12. Cg5—f4 0—0 13. Лf1f6 14. e5:f6 Лf8:f6. Иккинчи тахтада: 1. d4d5 2. c4 dc. 3. Кf3 Кf6 4. e3 Cg4 5. C:c4 e6 6. h3 Ch5 7. Кc 3а6 8. g4 Cg6 9. Кe5 Кd7 10. Кe5:g6 h7:g6 11. Фf3 Кc6 12. а3 Кв6 13. Cа2 Фd7 14. Cd2 0—0—0 15. 0—0—0.

Олмаота—Тошкент, Тошкент—Олмаота

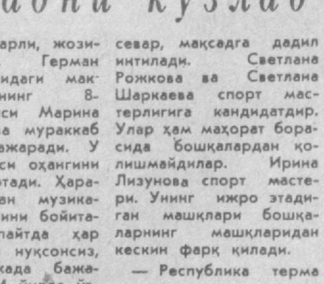

Ҳурматли газетхонлар: Сиртқи шахмат матчи қандай боряпти? Бу ҳақдаги фикр ва мулоҳазаларингизни кутамиз.

Бизнинг адресимиз: Тошкент шаҳри, ГСП, Ленин кўчаси, 41, «Тошкент оқшоми» («Дўстлик матчи»)га. Таклифларингизни 325885, 330874, 325680, 325681 телефонлари орқали ҳам хабар бериш мумкин.

Яхши мақсадни кўзлаб

Кенг машқ залида музика садоси янграмоқда. Куй оҳангига мос ҳаракат қилаётган спортчини тренер синчковлик билан кузатиб турибди. Венера Зарипова республикамиз терма командасининг энг тажрибали гимнастикачиларидан бири ҳисобланади. Бадиий гимнастика бўйича республика терма командасининг тренери, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган тренер Ирина Александровна Винер шогирдига машқларни маромига етказиш сирларини ўргатяпти.

Назокатли қизнинг ҳар бир ҳаракати ёрқин ва эсда қоларли, жозибали бўй. Герман Титов номидаги мактаб-интернатнинг 8-синф ўқувчиси Марина энг қийин ва мураккаб машқни бажаради. У халқ музикаси оҳангини нозик ҳис этади. Ҳаракатлари билан музиканинг мазмунини бойитади. Айни пайтда ҳар бир машқни нуқсонсиз, юксак даражада бажаради. У 1984 йилда ўтказилган СССР чемпионатининг кумуш совриндори. СССР Қуролли Кучлари биринчилигида ҳам иккинчи ўринни эгаллаган.

Спорт мастери Ирина Незнамова команда комсоргидир. Унинг ҳаракатларидаги аниқлик, назокат ҳамманинг ҳавасини келтиради.

Елена Брикованинг командага қабул қилинганига кўп бўлгани йўқ. У техник жиҳатдан мураккаб элементларга бой бўлган программани ижро этади. Меҳнатсевар, мақсадга дадил интилади. Светлана Рожкова ва Светлана Шарикова спорт мастерлигига кандидатдир. Улар ҳам маҳорат борасида бошқалардан қолишмайдилар. Ирина Лизунова спорт мастери. Унинг ижро этадиган машқлари бошқаларнинг машқларидан кескин фарқ қилади.

— Республика терма командасини тузаётганимизда,— дейди Ирина Александровна Винер, — спортчиларнинг шуҳратларинигина эмас, имкониятларини ҳам ҳисобга олдик. Айни пайтда уларнинг ҳозир қандай спорт формасида эканликлари, мусобақаларда эришган натижалари ҳам ҳисобга олинди. Шундан кейин мақсадга йўналган машқларни бажаришга киришдик. Умуман олганда қизларимиз ўқувчилар спартакиадасида совринли ўринлар учун курашиш имкониятига эгадирлар.

ЧИЛОНЗОРЛИКЛАР ҒОЛИБ ЧИҚИШДИ

Максим Горький номидаги маданият ва истироҳат боғида шахмат бўйича турар жой эксплуатация район терма командаларининг турнири ўтказилди. Олти кун давомида қизғин баҳслар бўлди. Кейин натижалар қараб чиқилиб, ғолиблар аниқланди.

Чилонзор районининг спортчилари биринчи ўринни эгаллашди. Бу район терма командаси составида спорт мастери Дмитрий Қаюмов ва спорт мастерлигига кандидат Ирина Қаюмова, спорт мастерлигига кандидатлар К. Малиничев, И. Фомин, Н. Артамоновалар бор эди. Шуниси диққатга сазоворки, чилонзорликлар дастлабки кундан бошлаб пешқадамликни қўлга олишди. Улар турнир давомида 23,5 очко тўплашга муваффақ бўлдилар. Иккинчи ўринни эгаллаган Фрунзе районининг вакиллари улардан 6 очко кам тўплашди. 16,5 очко жамғарган Куйбишев районининг вакиллари учинчи ўринни эгалладилар.

Тошкентдаги 5-күп профилли болалар шифохонаси шаҳримиз меҳнаткашларига намунали медицина хизмати кўрсатмоқда. Мамлакатимиздаги ихтисослашган энг йирик ҳисобланган бу касалхона коллективи хизматидан беморлар жуда мамнун.

СУРАТЛАРДА: (чапда) астма, бронхит, пневмония каби касалликларни муваффақият билан даволаётган пульмонология бўлимининг бошлиғи М. Рустамбекова, ишчан ҳамширалар Г. Аҳмедова, Ш. Эшонхўжаева ва Н. Каримовалар кичкинтой беморни даволаш жараёнида; (ўнгда) бўлим палата врачи З. Алимова ва ҳамшира Ҳ. Қосимовалар хизмат чоғида.

М. Нуриддинов фотолари.

● ЙЎЛ ИНТИЗОМНИ ЁҚТИРАДИ

АРОҚНИНГ КАСОФАТИ

Неча бор пиёдалар ҳам ҳаракатнинг тенг ҳуқуқли иштирокчилари эканлигини такрорлашга тўғри келмоқда. Афсуски, кўплаб кишилар йўл ҳаракатини тартибга солишга хизмат қиладиган қоидалар фақат транспорт воситасини бошқарувчиларга тааллуқли деган янглиш фикр юритадилар. Қоидага лоқайдлик билан қараш эса ёмон оқибатларга олиб келади.

Кеч соат 22.00ларда Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси слесари В. Самарцев светофорнинг қизил чироғини назар-писанд қилмай яқинлашиб қолган транспорт олдидан йўлни кесиб ўтмоқчи бўлди. Шу пайт у Б. Рак бошқариб келаётган «ЗИЛ—130» маркали 16—94 ТНП номерли автомашина зарбига учради. Кейинроқ аниқланишича, В. Самарцевнинг автомашина тумшуғи олдидан «лип» этиб ўтишга ундаган нарса кайф экан. Ароқнинг касофати туфайли В. Самарцев жароҳатланиб, шифохонага тушди.

Ғ. БОЛТАБОЕВ.

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ.

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!

ШАҲАР ОЗИҚ-ОВҚАТ ЧИҚИНДИЛАРИНИ ТЎПЛАШ ИДОРАСИ

нон, крупа ва бошқа унли маҳсулотлар чиқиндиларини нақд пул эвазига — ҳар килограмми учун 12 тийин баҳосида тўплашни уюштиради.

Озиқ-овқат чиқиндилари 8.00 дан 19.00 гача, танаффус —13.00 дан 15.00 гача, дам олиш кунларисиз қуйидаги адресда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Куйбишев райони, Гоголь кўчаси, 38-уй («ВЛКСМ 30 йиллиги» кинотеатри қаршисида).

ЛЕНИН РАЙОНИ 3-ҚУЙЛИҚ МАССИВИ 34-ЖЭК, 17-уй («Олимпия» кафеси ёнида);

АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОНИ, 11-квартал, 65-ЖЭК, 41-уй (Сут комбинати қаршисида);

ЧИЛОНЗОР РАЙОНИ, 17-квартал, 32-уй (метронинг «Чилонзор» станцияси).

ҲУРМАТЛИ ТОШКЕНТЛИКЛАР!

НОН ҚОЛДИҚЛАРИНИ ТОПШИРИШДА ФАОЛ ИШТИРОК ЭТИНГ.

Шуни ёдда тутингки, сиз тўплаб берган 10 килограмм нон, крупа қолдиқлари шаҳар аҳолисига сотиш учун 1,5 килограмм гўшт етиштириш имконини беради.

Трансагентлик— қишлоқ меҳнаткашларига

Тошкент шаҳридаги колхоз бозорларига томорқаларда етиштирилган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етказишда қулайлик яратиш мақсадида КОЛХОЗЛАР БОШҚАРМАСИ ВА «ТАШОБЛТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ-АГЕНТЛИК»ЛАРИ БИРЛАШМАСИ

ҚУЙИДАГИ МАРШРУТЛАРНИ ТАШКИЛ ҚИЛДИ.

Бекобод-Бўка-Пискент-Тошкент (Қўйлиқ/ва Олой бозорларига).

Автобус бозорга соат 8.45 дан 11.00 гача ва соат 23.45 дан 02.00 гача келади. Бозордан эса 7.00 дан 20.00 гача жўнайди.

Чиноз-Пахта-Янгийўл-Тошкент (Фарҳод ва Олой бозорларига). Автобус бозорга соат 7.30 дан 9.30 гача келади. Бозордан эса 17.00 дан 20.00 гача жўнайди.

Минводи-Келес-Тошкент (Октябрь бозорига). **Автобус бозорга соат 7.30 дан 11.00 гача келади. Бозордан эса соат 17.00 дан 20.00 гача жўнайди.**

Паркент-Тошкент (Госпиталь бозорига).

Автобус бозорга соат 7.00 дан 10.00 гача келади. Бозордан эса 17.00 дан 20.00 гача жўнайди.

Черняевка-Юнусобод (Олой бозорига).

Автобус бозорга соат 7.00 дан 10.00 гача келади. Бозордан эса соат 17.00 дан 20.00 гача жўнайди.

Тўйтепа-Қўйлиқ (Олой бозорига).

Автобус бозорга соат 7.00 дан 10.00 гача келади. Бозордан эса 17.00 дан 20.00 гача жўнайди.

Қибрай-Луначарское шоссеси (Олой бозорига).

Автобус бозорга соат 7.00 дан 10.00 гача келади. Бозордан эса соат 17.00 дан 20.00 гача жўнайди.

Калинин район маркази—Фарҳод бозори.

Автобус бозорга соат 7.00 дан 10.00 гача келади. Бозордан эса 17.00 дан 20.00 гача жўнайди.

Автобусларнинг бозорга келиши ва жўнаши ҳар 30 минутда амалга оширилади.

Маршрутларда махсус жиҳозланган юк ташиш пассажир автомобиллари қатнайди.

Трансагентлик ходимлари юк ортиш-тушириш ишларини ҳам бажарадилар.

Маршрутларда қатнайдиган юк ташиш пассажир автомобилларида битта пассажирдан 13-02-04 прейскуранти бўйича ҳар бир километр учун 2 тийиндан ҳақ олинади.

50 километр масофагача бўлган манзилга ҳар бир багаж учун 30 тийиндан,

50 километрдан ортиқ бўлган манзилга эса 50 тийиндан ҳақ олинади.

ҲУРМАТЛИ ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИ!

Сизни янги юк ташиш пассажир маршрутларидан фойдаланишга таклиф қиламиз!

46-78-07 телефони бўйича справкалар олиш мумкин.

«ЭЛЕКТРОНИКА» ФИРМА МАГАЗИН-САЛОНИ

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«ЭЛЕКТРОНИКА» МКД-002 СТЕРЕО» МУЗИКАЛИ СТЕРЕОКОМПЛЕКСИ

МАКТАБЛАРДА, КЛУБЛАРДА, ТАШКИЛОТЛАРДА, ДИСКОТЕКАЛАРДА ҚУВНОҚ МУЗИКА ОҚШОМЛАРИ ЎТКАЗИШДА ЖУДА ҲАМ ҚЎЛ КЕЛАДИ.

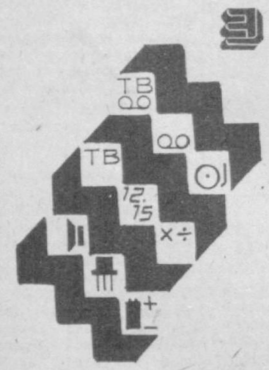

Бу комплекс барча форматдаги грампластинкалардан овозларни яхши эшиттиради, грампластинка овозини микшерлаш, магнитофон ёзувлари, микрофон ва бошқа сигналларни тезлик билан танлаш ва музикали программаларнинг орасида суҳбатлар олиб боришда микширлаш имконини, шунингдек рангли музика блокини улаш имконини беради.

Бу комплекс уч блокдан иборат: икки электропроигрыватели бўлган моноблок, паст частотали усилитель, иккита акустика системаси. ГЗМ-003 магнит головкаси овознинг юксак сифатли бўлишини, пластинканинг жуда кам ишдан чиқмаслигини таъминлайди. Энг кўп қуввати — 75 Вт, диапазон частотаси — 20-20000 Гц.

Рангли музика блокида уч овоз сигнали бор (қизил, яшил, кўк) ва яна бири музикали пауза ҳамроҳлиги учун (сариқ). Бу блокнинг энг кўп қувват сарфлаши тўртта канал тўла-тўкис ишлаб турган чоғида — 4,5 кВт, оғирлиги 12 кг.

Магазин адреси: Тошкент шаҳри, Гоголь кўчаси, 38-уй, марказ-1 квартали.

Транспорт: 2, 3, 4, 13, 25, 27-трамвайларнинг «Куйбишев райисполкоми» бекати.

«ЭЛЕКТРОНИКА» ФИРМА МАГАЗИН-САЛОНИ (телефон 33-78-34).

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги (телефон 45-37-27).

Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги Давлат комитети

«ВОДРЕМСТРОЙМАШ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ БОШ КОРХОНАСИ

пайвандловчилар, слесарлар; металл конструкциялари бўйича ремонтчилар; токарлар, фрезеровкачиларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Меҳнат ҳақи-ишбай.

Ишчилар ва хизматчилар Тошкент шаҳрининг Чилонзор ва Қорасув массивлари, Октябрь революцияси метро станциясидан Тошкент областининг Тўйтепа шаҳридан корхона автобусларида ишга олиб борилади ва олиб келинади.

Адрес: Тошкент области, Наримонов шаҳри, Новая жизнь кўчаси, 28-уй. Телефон 90-35-31.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

В. П. ЧКАЛОВ НОМЛИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ БАЗАСИДАГИ С. И. КАДИШЕВ НОМЛИ 166-АВИАЦИЯ ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1984-85 ўқув йили учун

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

УЧИШ АППАРАТЛАРИНИ ЙИҒУВЧИ СЛЕСАРЬ, МЕХАНИКА-ЙИҒУВ ИШЛАРИ БЎЙИЧА СЛЕСАРЬ, СЛЕСАРЬ-ЭЛЕКТРОМОНТАЖЧИ, ТОКАРЬ, ФРЕЗЕРЧИ (сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори) ВА СЛЕСАРЬ-САНТЕХНИК-ГАЗ ПАЙВАНДЧИ.

БИЛИМ ЮРТИГА ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЯШОВЧИ 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўрта маълумотлилар учун ўқиш муддати — 1 йил.

Билим юртини битирганларга ўрганган касби бўйича диплом берилади.

Ўқувчиларга ҳар ойда стипендия берилади.

8-синф ҳажмида маълумотлилар учун ўқиш муддати 3 йил.

Билим юртини тугатганларга ўрта маълумот тўғрисида ва эгаллаган касби тўғрисида диплом берилади.

Ўқиш даврида ўқувчилар ҳар куни 3 маҳал иссиқ овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси даврида эса ишлаб топган меҳнат ҳақининг бир қисми билан таъминланадилар.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар.

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

БИЛИМ ЮРТИНИ ТУГАТГАНЛАР В. П. ЧКАЛОВ НОМЛИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА ИШЛАШ УЧУН ЮБОРИЛАДИЛАР.

Билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига киришда имтиёзга эга бўладилар.

Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишни давом эттирувчилар учун бирлашма қошида Тошкент Политехника институти кечки бўлими ва авиация техникуми (самолётсозлик факультети) мавжуд.

Билим юртида спорт секциялари ишлайди.

Ўқувчиларнинг дам олиши учун Чимён атрофида спорт-соғломлаштириш лагери бор.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари шарт: билим юрти директори номига ёзилган ариза, маълумоти ва туғилганлиги тўғрисида ҳужжатлар, (286-формадаги медицина справкаси), турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 8 дона 3х4 см., 4 дона 4х5 см. ҳажмдаги фотосуратлар, характеристика, таржимаи ҳоли.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ҳамза райони, Генерал Петров кўчаси, 331-уй (121, 30, 8-автобусларнинг «166-билим юрти», 3, 23-трамвайларнинг «Лисунов кўчаси» бекатлари).

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими Давлат комитети

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҚУРИЛИШ БОШ БОШҚАРМАСИНИНГ ПАРДОЗЛАШ ТРЕСТИ ҲУЗУРИДАГИ

158-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1984-85 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ШАҲАР ҚУРИЛИШЛАРИДА ИШЛАШ УЧУН ҚУЙИДАГИ КАСБЛАР БЎЙИЧА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ ИШЧИЛАР ТАЙЕРЛАЙДИ: **дурадгор-паркетчилар, пардозловчи-мозаикачилар, қурилиш дурадгорлари, қурилиш бўёқчилари, бадиий пардоз бўёқчиси, қурилиш машиналари бўйича слесарь.**

ЎҚИШ МУДДАТИ 1—3 ЙИЛ.

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш даври иш стажига қўшиб ҳисобланади.

ЎҚИШ РУС ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ўқишга қабул қилинганлар шаҳар пропискаси, 3 маҳал бепул овқат, формали ва махсус кийимлар билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси вақтида ўқувчилар 50 процент иш ҳақи оладилар.

Область ва районлардан келганлар ётоқхоналар билан таъминланадилар.

Билим юртини имтиёзли тугатганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига йўлланма билан юбориладилар ва конкурссиз ўқишга қабул қилинадилар.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш керак: билим юрти директори номига ариза, автобиография, туғилганлик ҳақида гувоҳнома ёки паспорт (асли), маълумоти ҳақида гувоҳнома (асли), мактабдан характеристика, турар жойидан справка, 6 дона фотосурат (3х4 см.).

АРИЗАЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 9 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Октябрь район, Қоратош кўчаси, 44-уй (28, 64, 65, 43 э, 11 э, 17э, 56, 27, 100, 43, 76-автобусларнинг; 1, 4, 8, 2, 7, 18, 14-троллейбусларнинг: 1, 8, 7, 11, 16, 15-трамвайларнинг «Хадра» бекати).

Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги

ТОШКЕНТ ШАҲАР ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОМБИНАТИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

аҳолининг якка буюртмаси бўйича ясси фангали машиналарда трикотаж буюмларини тикувчи, сартарош. Ўқиш муддати — 6 ой; аёллар енгил кўйлакларини якка тартибда тикиш устаси, кенг профилдаги фотограф. Ўқиш муддати — 9 ой;

эркаклар устки кийимлари ва аёллар устки кийимларини якка тартибда тикиш устаси. Ўқиш муддати — бир йил. Маникюр устаси. Ўқиш муддати — 3 ой; прокат салонларининг қабул қилувчиси. Ўқиш муддати — 2 ой.

8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ, 16 ЁШДАН 30 ЁШГАЧА БЎЛГАН ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДА ЯШОВЧИ ШАХСЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқувчилар сафига ўтказиш мандат комиссиясида суҳбат ўтказиш орқали амалга оширилади.

ЎҚИШ ВАҚТИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

Ўқиш давомида 30 сўм миқдорида стипендия тўланади.

КУРСЛАРНИ БИТИРГАНЛАР ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИНИНГ МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СИСТЕМАСИ КОРХОНАЛАРИГА ИШГА ЮБОРИЛАДИЛАР.

Ўқишга киришда қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилиши лозим: маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома, директор номига ариза, таржимаи ҳоли, мактабдан ёки иш жойидан характеристика, медицина справкаси (286-форма), ота-онасининг иш жойидан справка, турар жойидан справка, 3 дона фотосурат (3х4 см.).

Паспорт ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Қуйидаги адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, 53-алоқа бўлими, Киров райони, 1-Мингўрик кўчаси, 9-уй (19, 115-автобуслар; 2, 16-трамвайлар; 10, 26, 28, 102, 103-маршрут таксиларининг «Узбексельмаш» заводи» бекати). Телефон 35-25-64.

235-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1984-85 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

радиоаппаратура ва приборлар монтажчиси (қизлар), радиоаппаратура ва приборларни созловчилар, радиоаппаратураларни йиғувчи-слесарь, гальваник, механика-йиғув ишлари слесари, слесарь-асбобсоз, ОТК контролери.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ВА УНИНГ АТРОФИДА ЯШОВЧИ, 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш муддати — 8 синф ҳажмида маълумотлилар учун—3 йил; 10 синф ҳажмида маълумотлилар учун — 1 йил; Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилганлар учун—6 ой.

10 синф ҳажмида маълумот билан радиоаппаратура монтажчиси ва слесарь-асбобсоз мутахассислиги бўйича қабул қилинган ўқувчилар 30—45 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар.

8 синф ҳажмида маълумот билан қабул қилинганлар 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош билан таъминланадилар, билим юртини битиргач ўрта маълумот оладилар.

Барча ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси давомида иш ҳақининг 33 процентини оладилар. Ўқиш вақти меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганларга ўқишни давом эттириш учун ўрта ва олий ўқув юртларига йўлланма берилади.

ҚАБУЛ КОМИССИЯСИ БИЛИМ ЮРТИ БИНОСИДА ҲАР КУНИ СОАТ 9 ДАН 17.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Сергели-2 массиви, 64-«а» уй (58 э, 40 э, 75, 98-автобуслар, 19-троллейбус; 18, 30-маршрут таксисининг «Савдо маркази» бекати). Телефонлар: 58-47-07, 58-07-81.

Ф. Хўжаев номли 1-пойабзал фабрикаси қошидаги

143-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЕРЛАЙДИ: пойабзал қисмларини бичувчи, заготовка тикувчи, пойабзал тикувчи, тайёр маҳсулотни қабул қилувчи контролёрлар, слесарь-ремонтчи, электромонтёр, конструктор-моделер, модали пойабзал тикувчи.

Билим юртига қабул қилинган 8—10 синфни тамомлаган ўқувчиларга ҳамма ҳунарлар бўйича ўқиш муддати 6 ой ва улар 70 сўм стипендия билан таъминланадилар. Практикада ишлаган иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

Билим юртини битирганлар 1-пойабзал фабрикасида ишлайдилар.

Билим юрти қошида ўқувчиларнинг маданий ҳордиқ чиқариши учун пойабзалчилар маданият саройи ва ундаги туристик ва спорт, ҳаваскорлик тўгараклари мунтазам ишлаб турибди.

Билим юртида ишчи ёшлар мактаби бор.

Билим юртида бепул бичиш-тикиш курси бор. Битирганларга гувоҳнома берилади.

Билим юртини аъло ёки яхши битирган ўқувчиларга техникум ва институтларга йўлланма берилади.

Ўқишга киришни хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим қилишлари лозим: директор номига ариза, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан ва саломатлиги ҳақида справка, 3Х4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат.

Ҳужжатлар ҳар куни (якшанбадан ташқари) **қабул қилинади.**

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Б. Хмельницкий кўчаси, 6 — уй (3, 2, 6, 14-троллейбусларнинг «Пойабзал фабрикаси» бекати). Телефонлар: 53-99-91, 53-99-04.

ТВ

ЧОРШАНБА

5 СЕНТЯБРЬ

● МТ I

17.40 «Чапаев». Бадиий фильм.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 Хоккей бўйича «Канада кубоги» халқаро турнири. СССР—Швеция терма командалари. Канададан олиб кўрсатилади.
21.30 «Время».
22.00 СССРда Румыния маданияти кунларининг очилишига бағишланган концерт. Концерт тугагач — «Дунё воқеалари».

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.45 Тинчликни сақлаш Совет комитетининг раиси Ю. А. Жуков суҳбати.
19.15 Халқаро конкурслар лауреати В. Овчинников чалади. «Фортепьяно».
19.25 «Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик».
19.55 «Дунё ва ёшлар».
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Денис Давидов».
21.30 «Время».
22.00 Футбол бўйича халқаро учрашув. СССР—Туркия клублари терма командалари.

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.15 Мультфильм.
18.25 «Тенгдошларинг ижодидан».
18.55 «Дўстлик экрани». Ҳужжатли фильм премьераси («Узкинохроника»).
19.15 «Ноз-неъмат бунёдкори».
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Уч тақдир, уч қўшиқ». Ўзбек шоирларининг ижоди ҳақида.
20.30 «Ахборот».
20.50 Андижон область филармониясы солистларининг концерти.
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги.
22.15 «Қирқ биринчи». Бадиий фильм. (рус.).
23.45 Янгиликлар.

● ЎзТВ II

18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 «Журналист». Бадиий фильм. 1-серия.
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 Ўқув программаси.
21.00 «Герцен уйи ҳақида ўйлар». Ҳужжатли фильм.
21.30 МТ II

ПАЙШАНБА

6 СЕНТЯБРЬ

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 Доғистон бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концерти.
10.00 «Ҳайвонот оламида».
11.00 «Чапаев». Бадиий фильм.
12.30 И. Гайдн. Квартет.
12.55 Янгиликлар.
15.00 Янгиликлар.
15.20 «80-йиллар коммунистлари». «Унинг баландлиги». «Пишиқликка синов». Телефильмлар.
16.00 «Асли болаликдан». Қайсин Кулиев.
16.45 «Денгизга йўл». Телеочерк.
17.15 «Шахмат мактаби».
17.45 «Кордебалет». Фильм-концерт премьераси.
18.15 «Фан ва турмуш».
18.45 «Дунё ва ёшлар».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 Мультфильм.
19.40 «Кўкламда чақиришади». Телевизион бадиий фильм премьераси.
21.30 «Время».
22.05 «Мангу даъват». Ўн тўққиз серияли телевизион бадиий фильм. 7-серия. «Ўз еримда».
23.10 «Дунё воқеалари».
23.25 «Биосфера эталонлари». Телефильм премьераси.
23.55 СССР Давлат академик симфоник оркестри солистлар ансамбли чалади.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15—9.35 «Мадад». Телефильм.
11.55 «Оила ва мактаб». Тележурнал.
12.25—12.40 «Картошка ва сабзавотларни эҳтиёт қилиб сақлайлик». Илмий-оммабоп фильм.
14.25 В. В. Вересаев. Асарлари саҳифаларида.
15.05 «Бувисининг набираси». Бадиий фильм, субтитр билан.
16.25 Янгиликлар.
18.30 Янгиликлар.
18.50 «Онамларнинг мактаби».
19.20 Ф. Шопен. Ля мажор прелюдияси.
19.30 «Қишлоқ янгиликлари».
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 Оммавий классик куйлардан концерт. Руминиядан олиб кўрсатилади.
21.30 «Время».
22.05 Г. Малер. Солистлар, хор ва оркестр ижроси учун «Ўрмон эртаги», «Мунгли қўшиқ» кантаталари.

● ЎзТВ I

10.00 «Ахборот».
10.20 Болалар учун фильм. «Тиманчининг дўсти».
11.30 Ўқув программаси (рус.).
12.00 «Қишлоқ келинлари». Телефильм.
12.30 Ўқув программаси.
13.00 Янгиликлар.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Сўз кетидан сўз келар». Рус тилида сўзлашишга ўргатиш (такрорий).
18.30 Мультфильм.
18.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Комсомол менинг тақдиримда» (рус.).
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Руминча кўйлак». Ҳужжатли фильм.
19.55 «Инсон ва қонун» программаси почтасидан».
20.30 «Ахборот».
20.50 Мақомчилар ансамблининг солистлари Г. Отақулова, Х. Ражабов ва К. Тиллабоевлар концерти.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Чорвачилик — зарбдор фронт».
22.25 Ў. Умарбеков. «Отилмаган ўқ». Ўзбек давлат «Ёш гвардия» драма театрининг спектакли.
23.45 Янгиликлар.

● ЎзТВ II

9.00—16.30 МТ II
18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 «Журналист». Бадиий фильм. 2-серия.
19.45 «Совет киноси». Киножурнал.
19.55 Тошкент янгиликлари.
20.15 «Севги тароналари». Музикали телефильм.
21.30 МТ II

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 5/IX да **Наврўз**, 6/IX да **Оловли фаришта**, 7/IX да **Дон Кихот**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/IX да **Афғон репортажи**, 6/IX да **Зебуннисо**, 7/IX да **Келинлар қўзғолони**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 5/IX да **Мангулик**, 6/IX да **Хотинимнинг эри**, 7/IX да **Олифта**.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«ИНТЕРЦИРК-84» чет эл цирк артистларининг хайрлашув гастроллари** (19.30).

КИНО

5 СЕНТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«МУЮЛИШДАГИ МАЛЛАСОЧ ХОНИМ» — **Фестиваль** (21.20), телефон 32-78-02), **Ватан** (жуфт соатларда), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Қозоғистон** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 35-24-92), **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-15-75).

«МИНГ МИЛЛИАРД ДОЛЛАР» — **Санъат саройи** (18.30, 20.45, телефон 44-21-74).

«ДЎЗАХДАН ҚОЧГАНЛАР» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), **Хива** (21.40, телефон 32-78-02).

«ОППОҚ ШУДРИНГЛАР» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«ҚУМ СОАТ» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59), **Янгиобод** (тоқ соатларда, телефон 96-36-21).

«ЭКИПАЖ» — **С. Раҳимов номли** (тоқ соатларда, телефон 48-46-71).

«СЕВГИМ МЕНИНГ, ҚАЙҒУМ МЕНИНГ...» — **Ғ. Ғулом номли** (жуфт соатларда).

6 СЕНТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«МУЮЛИШДАГИ МАЛЛАСОЧ ХОНИМ» — **Фестиваль** (21.20, телефон 32-78-02), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51).

«МИНГ МИЛЛИАРД ДОЛЛАР» — **Санъат саройи** (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45, телефон 44-21-74).

«ДЎЗАХДАН ҚОЧГАНЛАР» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), **Хива** (21.40, телефон 32-78-02).

«ОППОҚ ШУДРИНГЛАР» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«ҚУМ СОАТ» — **Янгиобод** (тоқ соатларда, телефон 96-36-21).

«ЭКИПАЖ» — **С. Раҳимов номли** (тоқ соатларда, телефон 48-46-71).

ДИҚҚАТ!

Д-1200 ММ СУВ ТАРМОҒИДА РЕМОНТ-ПРОФИЛАКТИКА ИШЛАРИ ОЛИБ БОРИЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

6 сентябрь соат 9.00 дан
7 сентябрь соат 9.00 гача

ШИМОЛИЙ САНОАТ ЗОНАСИ ВА ЮНУСОБОД МАССИВИНИНГ 4, 5, 6, 7, 8-КВАРТАЛЛАРИДА (олдинги А-1, А-2, А-3, А-4, Б-2 кварталлари) СОВУҚ СУВ БОСИМИ **ҚАМАЙТИРИЛАДИ.**

«ВОДОКАНАЛ» ТРЕСТИ.

«УЗСТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» трести

16-КЎЧМА МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН КОЛОННАСИ

минорали кранларнинг машинистларини тайёрлайдиган

КУРСЛАРГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 4-5 ой.

ОЙИГА 76 СЎМДАН СТИПЕНДИЯ ТЎЛАНАДИ.

Ўқиш Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг Тошкентдаги Марказий ўқув комбинати қошида олиб борилади.

Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхонадан жой берилади.

Қуйидаги адресга мурожаат этилсин: Авангард посёлкаси, Ўрта-Чирчиқ райони (106-автобусининг охирги бекати);

Тошкент шаҳри, Фрунзе райони, Краснодонская кўчаси, марказий ўқув комбинати.

---

4 БЕТ. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ—32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-53-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

5 СЕНТЯБРЬ, 1984 й. Р—09430. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12